

Sıra Numarası : 34

**HUDUT VE SEVAHİL SİHİYE MÜDİRYETİ UMUMİYESİNİN 1927 SENESİ BÜTÇESİ HAKKIN-
DA 1/34 NUMARALI KANUN LÂYİHASI VE BÜTÇE ENCÜMENİ MAZBATASI**

Türkiye Cumhuriyeti
Başvekâlet
Muamelât Müdiriyeti
Mukarrerat Şubesi
Adet
6/5180

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Hudut ve Sevahil Sıhhiye Müdiriyeti Umumiyesi-
sinin 1928 senesi bütçesi hakkında Maliye Vekâleti
Celilesince tanzim edilen ve İcra Vekilleri Heyetinin
23 Teşrinisani 1927 tarihli içtimaında tezekkür ve
Meclisi Âliye arzı tasvip olunan kanun lâyihası ile
esbabı mucibe mazbatasının musaddak sureti leffen
takdimolunmuştur.

Muktezasının hasına ve neticesinin iş'arına müsaa-
de buyurulmasını rica eylerim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Hudut ve Sevahil Sıhhiye Müdiriyeti Umumiyesi-
sinin hükümeti milliyeye tarihi intikal ve intisabın-
dan beri hidemat ve teşebbüsünün temini için istiy-
fa ve ihtiyar eylediği varidat ve masarifindeki nis-
peti müttekâmîle ve farkiye, bütçelerin teklifi sırasın-
da telfik edilen evrak ve cedavilin tetkikinden anla-
şılmış olacağı ve her sene muamelesini biraz daha
esaslı bir surette istikrar ve tespitine ve muhtelif ta-
limatnamelerle intizam ve inzibatı tam tesisine ha-
dim bir şekildeki muvaffakiyatının müsteban bulu-
nacağı mülahazaları ile safahatı hususiye ve muvazza-
fasına dair tafsilâta lüzum görülmemiştir.

Ancak seneden seneye tanzim edilen bütçelerin
birbirine nispetle belki daha mükemmel ve daha katı
ve tatbiki sehlil bir tarzda olduğunu ve aralarındaki
fark ise tekâmül farklarından ibaret bulunduğunu
arz ve tevsiik eylemek üzere - teklif ve takdim olu-
nan 1928 senesi bütçesinin istinat eylediği esasları
zikkretmezden evvel - senini maziye muamele ve erka-
mı, istişhat sadedinde hatıra getirilmiştir.

Bu bütçe Müdiriyeti Umumiyenin ahiren makarrı
hükümette inşa ve tahsis edilen binaya nakli takar-
rür etmesine ve varidat ve mevcudu nakdisinin nis-
petine göre tanzim edildiğinden tezayüt farkı da aynı
tahavvüle tabi bulunmuştur.

Masarifi Adıye Bütçesi

(A) işaretli cetvel ile merbutu mukayese cetvelin-
de gösterildiği üzere beş yüz otuz dört bin beş yüz
yirmi liradır. Bu rakam 1927 senesine nazaran
42 859 lira fazlası iledir. Bu mütezayit farkın (6 000)
lirası 1927 senesi ile daha evvelki senelerden 1928
senesine devrolunması melhuz düyuna karşılıktır. Bu
paranın karşılığı - zirde varidat kısmında tafsil edil-
diği vechile - deynin tahakkuk eylediği seneler vari-
datı meyanında cibayet ve tahsil edilmiş ve sandıkta
mevcut bulunmuş olduğundan irat kısmına dahi ahz
ve zam edilmiş olduğu ve miktarı ne olursa olsun
1928 senesine ait yeni ve hakiki bir varidat ve mas-
raf olmadığı aşikârdır ve bütçeye tesiri de hakiki
mahiyette değildir.

(10 000) lira ise : İhtiyat tahsisatı namıyla yeni
muhasabeı umumiyeye kanununun 29 ve 37 nci madde-
lerinden - gerçi muvazeneı umumiyeye ait kuyuttan
ise de böyle bir tahsisatın bütçelerimizde yokluğu
yüzünden seneden seneye çekilen müşkülâtı ve te-
şebbüsâtı sıhhiye sahasındaki inkişaf ve katı ihtiyaç-
ları nazarı itibara almak mühim ve mübrem olma-
sından - fikir alınarak derç ve teklif edilmiş ve hangi
tertiplere nakli lâzım geleceği hakkında (Z) işaretli
cetvel raptolunmuştur. (Z) cetvelindeki mevad Mü-
diriyeti Umumiyenin en mübrem hizmetlerinin istiy-
fasına medar olacak masarıftan olduğundan ihtiyat
tahsisatının tabi olduğu kuyudu kanuniye vechile iş-
bu mevada münakalât ve zammıyat icra edildiği tak-
dirde muhasabeı umumiyeye kanununun 57 nci mad-
desi mucibince münakale yapılamayacağı ve ihtiyat
tahsisatından Heyeti Vekile kararıyle mezkûr (Z)
cetvelindeki tertiplere münakale icrası meşrut bulu-
muş ve şu halde teklif ve zammı vakiin de vücup ve
isabeti içtihat ve mütalâa olunmuştur.

İhtiyat tahsisatı ve eski seneler düyunu karşılık-
larından başka zammıyatın miktarı 26 859 lira olup
bunun da mühim kısmı sahil sıhhiye merkezi etib-
basına biraz zam icrası ve Müdiriyeti Umumiyenin
merkeze naklinden dolayı galata merkezini takviye
ve Ankara pahahlık zammı ve harcırah miktarı ile
sevk ve posta miktarlarını bizzarur tezyitten ve Mü-
diriyeti Umumiyeye emsali müdiriyetler gibi senede
üç taksitte tahsisatı maktua litası teklifinden ileri gel-
miş ve üç seneden beri zam görmeyen ve gece prati-

İkâlarından olsun istifadeleri olmayan ve mülhakatın hesap ve muamelelerini telfik ve tevhidinden dolayı en çok mesai sarf eden memurini merkeziyeye kıdem ve ihtisaslarına göre zammıyat icrası için esasen mevcut tahsisatının biraz kabartılmasından mümbalis olmuştur. Memurini merkeziyenin bu suretle maaşlarına münasip miktarda zam, Vekâletçe icra edilmesine müsaade edildiği takdirde bu zammıyata isabet edecek tahsisatı fevkalâde ve Ankara pahalılık zammı bu maddelerdeki tasarrufattan verilebileceğinden işbu kıdem ve ihtisas zammı için tahsisatı fevkalâde ile pahalılık zammına ayrıca bir zammıyat yapılmamıştır.

Bedelli icarla, 1927 senesi bütçesi ile alınan gece pratikaları ücreti tahsisatı senenin sülûsan müddetinde bitmiş olmasına, tahsisat ve teşkilâtın seneden seneye ikmal ve tevessüüne mebni bu maddelerde münasip miktarda zammıyat teklif olunmuştur.

Yeni yapılan Müdiriyeti Umumiye ve memurin binası ve hıfzıssıhha müessesesi ile diğer mebani ve müştemilâtının sigorta edilmelerini, diğer devair komisyonlarında olduğu gibi Müdiriyeti Umumiyede mülteşekkil komisyonunun huzurlarından mütevellit haklarının istifasını temin zımında müceddeten tahsisat alınması lüzumu tahakkuk etmekle beraber bu emirler için dahi bütçeye bir miktar para konulması münasip görülmüştür.

Şurasını ilâve edelim ki; Muhasebei Umumiye Kanununun 48 nci ve 92 nci maddeleri mucibince mahkeme harçları, reddiyat ve bilfarz eski seneler düyunu gibi tahsisatı kâfi gelmeyen mevadda ilâveten sarfına lüzum görülecek miktarı tedliyye mezu niyet salâhiyeti mevcut olmasına mebni bu maddelerden bir para tenkis ederek diğerine veya diğer her hangi birinden tenzil eyleyerek bu maddelere müna-kale icrası kanuna muhâlif görünmüş ve mukayese cetvelinde işaret edilmekle beraber (A) işaretli masarîf cetveline bu tertipleri mübeyyin diğer bir cetvel raptedilmiştir.

Varidat Kısmı

Varidatı mümkün merteye katı ve hakiki tahmin eylemek üzere; 1338 senesinden itibaren tahsil edilen miktarın seneleri ve birbirine mukayeseleri hakkında bir cetvel tanzim ve (B) varidat muhamminat cetveline raptedilmiştir.

Rûsumu sıhhiye kanununun tatbikinden evvelki nispet sırasıyla, yüzde yüz yirmi altı adedi tam, doksan altı; % 126,96 olup 1340 senesinden sonraki nispetler ise muntazam bir tezayüt izhar etmiş ve şu

suretle teakup ve teselsül eylemiştir.

1924/1340 senesine nazaran 1925 senesinin tahsilâtı % 119,74 lira.

1925 senesine nazaran 1926 senesinin tahsilâtı % 114,12 lira.

1926 senesine nazaran 1927 senesinin tahsilâtı % 103,71 lira.

suretinde olup mütemadiyen artmıştır.

1924 senesinin muhammenatı tahsilâtından 71 611,05 lira.

1925 senesinin muhammenatı tahsilâtından 73 264,91 lira.

1926 senesinin muhammenatı tahsilâtından 119 784,72 lira.

1927 senesinin muhammenatı tahsilâtından 64 697,42 lira.

noksandır.

Şu izahata göre her sene variratımız bütçede tahmin eylemekte olduğumuz mebalîğden fazladır ve fazla tahsilât vuku bulmuştur.

Rûsumu sıhhiye kanununun tatbiki ve hasılatın miktarı, seneden seneye yüzde 19,74, 14,13 farkı ile ve en son sene ise ancak % 3,71 farkı ile tezayüt etmesine göre az çok istikrar bulunduğu anlaşılmış; 1928 senesi tahminatı mutad ve daimî kısmı % 99,27 ile ve fevkalâde (41,57) ile teklif edilmiştir. Esbabı 1927 senesinde inşaat ve tesisatı sıhhiyeye mebalîği külliye sarf edildiğinden dolayı bankalardaki mevcudumuz çok azalmış ve 1928 senesinde getireceği faiz miktarının dahi bütçeye tenakus edeceğinden mütevellit bulunmuştur.

Varidat bütçesine müceddeten «düyun tekabül ve tasarrufatı» namıyla konulan paraya gelince : - nitelik bir nebze masarîf kısmında bahsetmiştik - evvelce senesi zarfında iktisap olunan hukuktan mütevellit olmak şartı ile tesviye edilemeyen ve aynı sene tahsisatında bakıye bulunan düyun için, müteakip seneler bütçelerinde rakamsız(sınıni sabıka düyunu) namıyla bir fasıl açılarak usulen ashabına verilmekte ve hizmetin ifa edildiği seneler tahsisatından mahsup ve paranın verildiği sene devrei hesabıyesine mal edilmekte idi.

Fakat yeni Muhasebei Umumiye Kanununun 92 nci maddesinde, rakamsız fasıl açılmayarak «geçen sene düyunu» ve eski seneler düyunu namıyla yeni sene bütçesine tahsisat vaz'ı ve karşılığının eski seneler bütçelerindeki tertiplerinde bulunması lâzım geleceği tasrih edilmiştir. Masraf kısmında geçen ve eski seneler düyunu için vaz olunan altı bin lira eski seneler hizmetlerinden mütevellit masarîf olup seneleri bütçelerinin varidat kısmında da karşılığı olmasın-

dan, ve mademki bu sene sarf için rakamlı fasıl açılıyor, iradına dahi aynı mebalığın geçmesi tabii bulunmasından dolayı meblâğı mebhusunanın varidat kısmında da «düyun tekabül ve tasarrufatı» namıyla vaz olunmuştur.

Varidat işte bu suretle tam beş yüz otuz dört bin beş yüz yirmi lira olarak tayin ve tahmil edilmiştir.

Türkiye

Büyük Millet Meclisi

Bütçe Encümeni

19 Mazbata Numarası

1/34 Esas Numarası

Bütçe Encümeni Mazbatası

Riyaseti Celileye

Hudut ve Sevahil Sıhhiye Müdiriyeti Umumiyesinin 1928 senesi bütçesi hakkında olup 5 kânunuevvel 1927 tarihinde Encümenimize havale buyrulan kanun lâyihası Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekili Doktor Refik Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Encümeninizin bu bütçe hakkındaki tetkikatı neticesiyle temenniyatı aşağıda arz olunur :

1. — Muhasebei Umumiye Kanununun 116 ncı maddesi hükmünce mülhak bütçelerin dahi mezkûr kanunun 34 ncü maddesi hükmüne tevfiakan teşrinsani iptidasında umumî bütçe ile birlikte Meclisi Âliye takdimi lâzimededen iken Hudut ve Sahil Sıhhiye idaresi bütçesi bir aydan fazla teahhürle takdim edilmiş olduğundan senesi atiyede bu lüzumu kanunî dairesinde muamele ifasının nazarı dikkatte bulundurulması temenni olunur.

2. — İhsaî malumat ve mütelaatta en belîğ bir rakam olmak itibariyle Hudut ve Sevahil Sıhhiye Müdiriyeti Umumiyesinin 1927 ve 1928 seneleri varidat ve masraf bütçelerinin gerek teklif, gerek kabul olunan ve her iki senenin yekdiğeri ile mukayesesi neticesine göre tahakkuk eden fazla ve noksanları zirdeki 1, 2, 3 numaralı tablolarda arz olunmuştur.

NUMARA — 1

VARİDAT BÜTÇESİ

Senesi	Teklif olunan Lira	Kabul olunan Lira
1927	570 000	570 100
1928	580 200	573 500
Fazlası	10 200	3 400

MASRAF BÜTÇESİ

Senesi	Teklif olunan Lira	Kabul olunan Lira
1927	489 001	494 661
1928	534 520	517 080
Fazlası	45 519	22 419

NUMARA — 2

HULÂSA

Senesi	Varidat Bütçesi Lira	Masraf Bütçesi Lira	Teklif olunan Kabul olunan
1927	570 000	489 001	Teklif olunan Kabul olunan
	570 100	494 661	
Fazlası	100	5 660	

NUMARA — 3

HULÂSA

Senesi	Varidat Bütçesi Lira	Masraf Bütçesi Lira	Teklif olunan Kabul olunan
1928	580 200	534 520	Teklif olunan Kabul olunan
	573 500	517 080	
Fazlası	6 700	17 440	

3. Yukardaki tabloların neticesi tetkikatından anlaşıldığı veçhile Hudut ve Sevahil Sıhhiye Müdiriyetinin 1927 senesi varidat bütçesi yekünü 570 100 lira ve masraf bütçesi dahi bilâhara alınan 3 000 liralık tahsisatı munzamma ile birlikte 494 661 liraya balîğ olmuş idi.

1928 senesi için teklif olunan bütçenin masraf kısmı, 534 520 ve varidat kısmı dahi 580 200 liradır. Bu hale göre 1928 senesi masraf bütçesi yekünü 1927 masraf bütçesi yekününden 39 859 lira fazla olduğu gibi varidat bütçesi dahi 10 100 lira fazlalık göstermekte idi.

Encümeninizece tamilen yapılan tetkikat neticesinde 1928 senesi masraf bütçesi yekünü tekliften 17 440 lira tasarruf edilerek 517 080 ve varidat bütçesi yekünü dahi 6 700 lira noksanı ile 573 500 lira olarak tespit olunmuştur.

Dairesince varidatın geçen seneye nispetle 10 100 lira fazla gösterilmesi senesi haliyedeki hâsılatı naza-

ran bazı nev'i varidatın tezayüdü emniyetle tahmin edilmesinden mümbais olup mamafih yapılan bu tahminden Encümence cüzi miktarda tenzilât yapıldığı gibi Hudut ve Sevahil Sıhhiye Müdiriyeti hâsılatı, tahsile tabi aksamı varidattan bulunduğu cihetle geçmiş senelerden bekayası olamayacağından bu nam ile varidat bütçesine zühulen konulan 6 000 lira da tenzil olunarak geçen seneye nispetle fazlalık 6 700 liraya irca olunmuştur.

4. Masraf bütçesine gelince : Müdiriyeti Umumiye merkezinin yakında merkeze nakledileceği ve yeniden inşa edilmekte bulunan dairenin ihtiyacı dolayısıyla idarenin 1927 senesi kadrosunu tadilen teklif olunan 1928 kadrosu heyeti umumiyesi itibariyle muvafık görülmekle beraber merkeze nakledilecek memurin ve müstahdem'in meyanında maaşları deva-iri merkeziye memurları maaşatından noksan olanlara yapılan cüzi zamaim dahi vahdeti temin etmek itibariyle şayanı kabul görülmüş ise de 40 lira ücretli başodacı ile 80 lira ücretli şoför ücretinin kadrodan fayyı tensip edilmiştir.

Alınan izahata göre bu bütçede vesaiti münakale iştirası namı tahtında mevzu 10 000 liralık tahsisattan nisfının Müdiriyeti Umumiye namına alınacak binek otomobili bedeline ait olduğu anlaşılmış ise de : Encümeniniz sıhhiye müdiriyeti için otomobil tahsisini icabettirecek esbap ve mecburiyeti görmediği cihetle yalnız umuru sıhhiyede istimaline lüzum görülecek bazı mübrem vesaiti nakliyyeye münhasır olmak üzere mezkûr tahsistattan 5 000 lirası ipka olunarak nisfi diğeri tayyolunmuştur.

Memurin Kanununun 20 ve 21 nci maddeleri karşılığı olarak beşinci fasıl ile teklif olunan bin liralık tahsisat dahi salifülârz maddelerin 1927 senesi maliyesi Muvazenei Umumiye kanununun dokuzuncu maddesi ile tatbiki tecil edilmiş bulunduğundan tayy edilmiştir.

5. Teklif olunan bütçe ile Encümeninize kabul olunan bütçenin bazı fasıl ve maddelerinde fazla veya noksan görülmesi Hudut ve Sevahil Sıhhiye Müdiriyeti bütçesinin umumî bütçede evvelce kabul edilmiş olan eşkâle tahvil ve başodacı ile şoför muhassasatının tenzil edilmesinden mümbais olup hakikat halde geçen sene masraf bütçesiyle bu seneki masraf bütçesi arasında minhaysilmecmu 22 419 lira fazlalık vardır, bu fazlalığın sebebi dahi dördüncü fıkrada arz ve izah olunduğu üzere bazı memurlar maaşatına yapılan zamaim ile müdiriyetin merkeze nakli

hasebiyle pahalılık zammının vaz'ından ve müstakil müdiriyeti umumiyelere muhassas tahsisatı maktuanın Hudut ve Sevahil Sıhhiye Müdiriyeti Umumiyesine de verilmesi lâzım gelmesinden ve idarenin merkeze nakli sebebiyle tenvir ve tesin masrafiyle eşya nakliyesinin tezayüdünden mütevellittir.

Muhasebei Umumiye kanununun 48 ve 92 nci maddeleri mucibince bazı hidemat için bütçeye mevzu tahsisatın ademi kifayesi hakkında ilâveten sarfına lüzum görülecek miktarın tediyesi için mezuniyet verilmiş olmasına ve masarifi muhakeme tertibi ile geçen sene düyunu dahi salifüzzikir maddelerde muharrer hidemat meyanında bulunmasına binaen bu husus için on ikinci fasıl ile teklif olunan 10 000 liralık ihtiyat tahsisatı bütçeden tayyolunmuştur.

6. Lâyihai kanuniyenin birinci ve ikinci maddeleri Encümence kabul olunan yekûnlar dairesinde tadilen kabul olunmuş ve ihtiyat tahsisatının bütçeden çıkarılması dolayısıyla tedvinine lüzum kalmayan üçüncü madde dahi tayy edilmiştir.

Muhasebei Umumiye kanununun 29 ncu maddesi mucibince varidat envandan her birinin müstenit oldukları kavanin ve nizamatin bir cetvel halinde kanun lâyihasına rapt lüzumuna mebni dördüncü maddede bu hükme tevfikan üçüncü madde olarak tadilen ve beşinci madde dahi dördüncü madde olarak tasihhen kabul edilmiştir.

Altıncı maddenin 1928 senesi zarfında açılması mukarrer hıfzıssıhha müessesesi memurin ve müstahdemininin ücretatına müteallik hükmüne işbu memurin ve müstahdeminin kadroları Sıhhiye ve Muavenetei İçtimaiye Vekâletince tertip ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik kılınmak kaydının ilâvesi atiyen bu yüzden müşkûfâta mahal kalmamak mütalâasıyle tensip edilmiş ve bu madde beşinci madde olarak tadilen kabul olunmuştur.

Lâyihanın yedinci maddesi eski bütçe kanunlarının hükmü, hükmü baki maddelerine matuf olup bu maddelerin sarahaten zikri tatbikat itibariyle mucibi faide olacağı derkâr görülerek bu dairede tasrihat icrasıyle altıncı madde olarak kabul olunmuş ve usule mütedair olan sekizinci ve dokuzuncu maddeler dahi numaraları tebdil olunmak suretiyle muhafaza olunmuştur.

Berveçhi balâ arz olunan esasat dairesinde tadilen ihzar olunan kanun lâyihasının berayı tasdik Heyeti Umumiyye arz ve takdimi kararlaştırılmıştır.

22 Kânunuevvel 1927	
Reis	Reis Vekili
Edirne	Burdur
Şakir	Salih Vahit
Mazbata Muharriri	Kâtip
Elaziz	Kütahya
Hasan Tahsin	Niyazi Asım
Ankara	Aydın
Mehmet Rifat	Mühendis Mithat
	İmzada bulunmadı.
Edirne	Erzurum
Faik	Nafi Atuf
Isparta	Balıkesir
Mükerrerem	Ali Şuuri
	İmzada bulunmadı.
Bursa	Tokat
Muhlis	Şevki
	İmzada bulunmadılar.
Sinop	Sivas
Recep Zühtü	Remzi
Gaziantep	Kırklareli
Ali Cenani	Nahit
Kırşehir	Niğde
Yahya Galip	Mehmet Atâ

Yozgat

Süleyman Sırrı

Hudut ve Sevahil Sıhhiye Müdiriyeti Umumiyesinin
1928 senesi Bütçe Kanunu Lâiyası

Hükümetin Teklifi

Birinci madde — Hudut ve Sevahil Sıhhiye Müdiriyeti Umumiyesinin 1928 senesi masarifi için merbut (A) cetvelinde gösterildiği veçhile 534 520 lira tahsis edilmiştir.

İkinci madde — Müdiriyeti mezkûrenin 1928 senesi varidatı merbut (B) cetvelinde gösterildiği veçhile 580 200 lira olarak tahmin edilmiştir.

Üçüncü madde — Merbut (Z) cetvelindeki tertiplere ledelhace ve Heyeti Vekile karariyle münakale icra olunmak üzere masarifi adiyeye bütçesine 10 000 lira ihtiyat tahsisat konulmuştur.

Dördüncü madde — Kavanin ve nizamat ve mu-karreratı mahsusasına tevfikân cıbayet edilmekte olan varidatın 1928 senesinde dahî tahsiline devam olunur.

Beşinci madde — Fevkalâde hidematı sıhhiye icabatından olarak kadro haricinde ve muvakkaten istihdamına lüzum görülecek ve Sıhhiye ve Muaveneti

İçtimaiye Vekâletince tayin edilecek olan memurin ve müstahdemin ücuratı ile beynelmîlel sıhhi cemiyetler ve kongrelere iştirak masarifi mezkûr cemiyetler ve kongrelere memuren izam edilecek zevat tahsisat ve masarifi ve Tahran ve İskenderiye sıhhiye delegelerine ve ecnebi müşavirlerine ita olunacak ücurat masarifi adiyeye bütçesinin altıncı faslından tesviye olunur.

Altıncı madde — Hudutlarla sahillerde zuhur edecek emrazı sarıyeye karşı ittihazı icabeden tedabiri mania ve mürakabe masarifi ile mühim limanlarda lüzum görülecek itlâfi far cihazını havi müteharrik dubalar iştirası ve tahaffuzhanelerle sahil sıhhiye merkez ve idareleri ve muhafaza memurlukları binaları inşaatı ve bunları etüv ve bakteriyoloji ve saire tesisatı ve inşa edilmekte olan Müdiriyeti Umumiye binası ile müstemilâtının ve hıfzıssıhha müessesesinin ikmalî inşası ile bilumum müessesat ve mebaninin tesisat ve tefrişatı ve hıfzıssıhha müessesesi memurin ücuratı ile müessesenin bilumum masarifi için müdiriyetin fazlai varidatı ile ihtiyat akçasından altı yüz bin liraya kadar miktarını masraf bütçesinde açılacak faslı mahsusata tahsisat kaydiyle sarfına Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekili mezundur.

Yedinci madde — Müdiriyeti mezkûrenin 339-927 bütçe kanunlarının işbu kanun ve kavanini saire ile fesih ve tadil edilmeyen ahkâmı vakidir.

Sekizinci madde — Bu kanun 1928 senesi Kânunusaniyi iptidasından muteberdir.

Dokuzuncu madde — Bu kanunun ahkâmını icraya Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekili mezundur.

23 Teşrinisani 1927	
Başvekil	Adliye Vekili
İsmet	Mahmut Esat
Müdafaai Millîye Vekili	Bahriye Vekâleti Vekili
Mustafa Abdülhalik	Mustafa Abdülhalik
Dahiliye Vekili	Hariciye Vekili
Şükrü Kaya	Doktor Tevfik Rüştü
Maliye Vekili	Maarif Vekili
Saraçoğlu Şükrü	Mustafa Necati
Nafia Vekili	Ziraat Vekili
Behiç	Mustafa Rahmi
Ticaret Vekâleti Vekili	Sıhhiye ve Muaveneti
Mustafa Rahmi	İçtimaiye Vekili
	Doktor Refik

Bütçe Encümeninin Teklifi

Birinci madde — Hudut ve Sevahil Sıhhiye Müdüriyeti Umumîyesinin 1928 senesi masarifi için merbut (A) işaretli cetvelde gösterildiği veçhile 517 080 lira tahsisat ita kılınmıştır.

İkinci madde — Müdüriyeti mezkûrenin 1928 senesi masarifine karşılık olan varidat merbut (B) işaretli cetvelde muharrer olduğu üzere 573 500 lira olarak tahmin edilmiştir.

Üçüncü madde — Kavanin ve nizamât ve mukarreratı mahsusasına tevfikân cıbayet edilmekte olan ve envai merbut (C) işaretli cetvelde gösterilen varidatın 1928 senesinde dahi tahsiline devam olunur.

Dördüncü madde — Fevkalâde hidematı sıhhiye icabatından olarak kadro haricinde muvakkaten istihdamına lüzum görülecek ve Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletince tayin edilecek olan memurin ve müstahdemnin ücreti ile beynelmîllet sıhhi cemiyetler ve kongrelere iştirak masarifi mezkûr cemiyetler ve kongrelere memuren izam edilecek zevat tahsisatı ve masarifi ve Tahran ve İskenderiye Sıhhiye delegelerine ve ecnebi müşavirlerine ita olunacak ücret masraf bütçesinin ikinci ücret faslının ikinci maddesinden tesviye olunur.

Beşinci madde — Hudutlarla sahillerde zuhur edecek emrazı sariyeye karşı ittihazı icabeden tedabiri mania ve mürakabe masarifi ile mühim limanlarda lüzum görülecek itlâfî far cihazını havi müteharrik dubalar iştirak ve tahaffuzhanelerle sahil sıhhiye merkez ve idareleri ve muhafaza memurlukları binaları inşaatı ve bunların etiv ve bakteriyoloji ve saire tesisatı ve inşa edilmekte olan Müdüriyeti Umumiye binası ile müştemilâtının ve hızıssıhha müessesesinin ikmalî inşası ile bilumum müessesat ve mebaninin tesisat ve tefrişatı ve vekâletçe tertip ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek kadro mucibince hızıssıhha müessesesinde istihdam olunacak memurin ve müstahdemnin ücreti ile müessesenin bilumum masarifi için müdüriyetin fazlai varidatı ile ihtiyat akçasından altı yüz bin liraya kadar miktarının masraf bütçesinde açılacak faslı mahsus tahsisat kaydı ile sarfına Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekili mezdur.

Altıncı madde — Hudut ve Sevahil Sıhhiye İdaresinin 1341 senesi bütçe kanununun altıncı ve dokuzuncu maddeleri hükmü 1928 senesinde dahi caridir.

Yedinci madde — Bu kanun 1928 senesi Kânunusaniyi iptidasından müteberdir.

Sekizinci madde — Bu kanunun ahkâmını icraya Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekili memurdur.

(A) CETVELİ - MASRAF BÜTÇESİ

F. M.	Nev'i Muhassasat	1928 senesi için		Heyeti Umumiyece kabul olunan
		Hükümetçe teklif olunan	Encümençe kabul olunan	
1	Maaşat			
1	Müdüri umumi (1)	1 200	1 000	
2	Memurini merkeziye (1)	7 860	7 860	
3	Emrazi istilâiye hastahaneleri (1)	5 436	5 436	
4	Tahaffuzhaneler (1)	10 680	10 680	
5	Sahil sıhhiye idareleri (1)	26 820	26 820	
	Fasıl Yekûnu	51 996	51 996	
2	Ücürat			
1	Müstahdemini daimi (1)	115 200	113 760	
2	Müstahdemini muvakkate	30 000	30 000	
	Fasıl Yekûnu	145 200	143 760	
3	Tahsisatı fevkalâde	91 626	91 626	
4	Uzaklık ve pahalılık zammı	8 212	8 212	
5	Tahsisatı maktua	500	500	
	Kıdem ve ihtisas zammı	1 000	0	
6	Mazulin maaşı	1 300	1 300	
7	Ayniyatı sabite			
1	Demirbaş	5 000	5 000	
8	Levazım			
1	Tenvir ve teshin	9 000	9 000	
2	Kırtasiye	3 000	3 000	
	Fasıl Yekûnu	12 000	12 000	
<hr/>				
(1) Cetveli merbuttur.				
9	Müteferrika	7 500	7 500	
10	İkramiye, mükâfat ve muavenatı nakdiye	5 000	5 000	
11	Masarifi mütenevvia			
1	Bedeli icar	5 000	5 000	
2	Masarifi muhakeme	300	300	
3	Harcırah	10 000	10 000	
4	Melbusat	3 000	3 000	
5	Kitap ve resaili fenniye ve neşriyat masarifi	1 000	1 000	
6	Telgraf ücreti	2 500	2 500	
7	Vesaiti münakale ücreti	5 000	5 000	
8	Sevk ve posta masrafı	10 000	10 000	
9	Sigorta bedeli	2 500	2 500	
	Fasıl Yekûnu	39 300	39 300	

F. M.	Nev'i Muhassesat	1928 senesi için		Heyeti Umumiyece kabul olunan
		Hükümetçe teklif olunan	Encümençe kabul olunan	
12	Masarifi muhtelif			
1	Tamir ve meremet	25 000	25 000	
2	Emrazı istilâye hastahaneleri masarifi	49 786	49 786	
3	Alât ve vesaiti nakliye ve tebhiriye tamir ve telvini levazımı	15 000	15 000	
4	Vesaiti nakliye ve tebhiriye kömür ve mayı- atı muharrike ve levazımı	20 000	20 000	
5	Tebhir ve istihmam mevad ve levazımı	7 500	7 500	
6	Eczayı tıbbiye ve tebhiriye ve laboratuvarlar masarifi	2 000	2 000	
7	Fıkara yolcuların işe ve tedvin ve tekfin ve hastahane masarifi	1 000	1 000	
8	Bulaşık, gardiyan yevmiye ve masarifi	6 500	6 500	
9	Vapurların mesaha masarifi	100	100	
10	Gece pratikası ücretleri	12 000	12 000	
11	Vesaiti münakale iştirası	10 000	5 000	
	Fasıl Yekûnu	148 886	143 886	
13	Reddiyat	1 000	1 000	
14	Geçen sene düyünü	5 000	5 000	
15	Eski seneler düyünü			
1	1339 senesi düyünü	0	400	
2	1340 » »	0	200	
3	1341 » »	0	200	
4	1926 » »	0	200	
	Fasıl Yekûnu	1 000	1 000	
	İhtiyat tahsisatı	10 000	0	
	Yekûnu Umumi	534 520	517 080	

(B) CETVELİ, VARİDAT BÜTÇESİ

F. M.	Nev'i Muhassesat	1928 senesi için		Heyeti Umumiyece kabul olunan
		Hükümetçe teklif olunan	Encümençe kabul olunan	
1	Varidatı mutade			
1	Tonilato rüsumu	525 100	525 100	
2	Şehadetname	2 100	2 100	
3	Mücellit patente	4 800	4 800	
	Fasıl Yekûnu	532 000	532 000	

F. M.	Nev'i Muhassesat	1928 senesi için		Heyeti Umumiyece kabul olunan
		Hükümetçe teklif olunan	Encümençe kabul olunan	
2	Varidatı fevkalâde			
1	Cezayi nakdi hâsılatı	4 500	4 500	
2	Bulaşık rüsumu	8 000	7 500	
3	Sefainin mesaha rüsumu	100	100	
4	Tevdiat faizleri	23 400	23 400	
5	Satılacak emval bedeli	700	500	
6	Hâsılatı muhtelifi	4 200	4 200	
	Fasıl Yekûnu	40 900	40 200	
3	Mazuliyet tevkifatı	1 300	1 300	
	Düyun tekabül ve tasarrufatı	6 000		
	Yekûnu Umumi	580 200	573 500	

(C) CETVELİ

Tekâlif ve rüsumun müstenit olduğu mukarrerat

Tarihi	Nev'i	Hulâsai meali
22 Nisan 1340	500 numaralı Kanun Karantina Meclisi kararı	Rüsumu Sıhhiye Kanunu Sefain mesaha resmi (Harici va- purlarına mahsustur)
14 Nisan 1341	1341 Bütçe Kanunu Madde — 6	İtilafı far rüsumu

Nev'i memuriyet	Adet	Maaş	Ücret
(Masraf Bütçesinin Birinci Faslı İle İkinci Faslının Birinci Maddesine Mevzu Tahsisatın Müfredatını Mübeyyin Cetveldir)			
Müdiriyeti Umumiye			
Müdürü umumî	1	100	
Muavin	1	60	
Müfettiş	1	65	
Mütehassıs (Tabip)	1	65	
Mütercim	1		150
Tahrir şubesi			
Müdür	1	40	
Evrak memuru	1	25	
Kâtip	1	20	
Kâtip	2	18	
Muhasebe şubesi			
Müdür	1	55	
Mümeyyiz	1	35	
Muhasip	1	25	
Muhasip	1	20	
Kâtip	3	18	
Tahsilât memuru	1	20	
Tetkik ve ihsaiyat mümeyyizi	1	35	
Tetkik memuru	2	25	
Memurini müteferrika			
Mühendis - Mimar	1	50	
Müstahdemini müteferrika			
Daire müdürü	1		100
Odacı	8		30
Kalorifer ve elektrik memuru makinist	1		200
Emrazı İstılâiye hastaneleri			
İstanbul - Haydarpaşa Hastanesi			
Sertebabet ücreti	1		30
Tabip (Dahili)	1	60	
Tabip (Bakteriyolog)	1	40	
Tabip (Mütehassıs)	2		45

Mülâhazat

Hastane kadrosu yüzdür. Elli yatağı veremliler, elli yatağı sari hastalıklar içindir.

Biri kulak, boğaz ve burun, diğeri cerrahi ve ortopedi mütehassısıdır, haftada üç gün muayyen saat dahilinde vazife görecekler ve hariçten mütehassıs bulunamadığı takdirde diğeri müessesatta müstahdem, maaşlı mütehassıs etibbaya da işbu ücret verilir.

Nev'i memuriyet	Adet	Maaş	Ücret	Mülâhazat
Asistan	2	20		
Eczacı	1	25		
İdare memuru ve mutemet	1	20		
Kâtip ve mübayaa memuru	1	15		
Depo ve ambar memuru	1	15		
Başhemşire (Ecnebi)	1		110	Ecnebi bulunmadığı takdirde elli lira ücretle Türk hemşire istihdam olunur.
Hemşire	1	12		
Hastabakıcı hemşire	8		35	
Makinist ve etüv memuru	1		50	
Nakliye ve otomobil şoförü	1		50	
Aşçıbaşı	1		40	
Müstahdemini müteferrika	20		30	
İzmir Hastanesi				Hastane kadrosu ellidir, yirmi yatağı veremliler, otuz yatağı sari hastalıklar içindir.
Sertebabet ücreti	1		30	
Tabip (Dahili)	1	50		
Tabip (Bakteriyoloğ)	1	40		
Asistan	2	20		
Eczacı	1	25		
Kâtip ve mutemet	1	20		
Depo ve ambar memuru	1	15		
Başhemşire (Ecnebi)	1		110	Ecnebi bulunmadığı takdirde elli lira ücretle Türk hemşire istihdam olunur.
Hemşire	2	12		
Hastabakıcı hemşire	4		35	
Makinist ve etüv memuru	1		50	
Aşçıbaşı	1		40	
Nakliye ve otomobil şoförü	1		50	
Müstahdemini müteferrika	12		30	
Tahaffuzhaneler				Kavak, Urla
Birinci sınıf (2 adet)				
Müdür (Tabip)	2	60		
Muavin (Tabip)	2	30		
Kâtip ve veznedar	2	25		
Ambar memuru	2	15		
Mübahir	6	15		
Hastabakıcı	2		35	
Laboratuvar müstahzarı	2		40	
Etüv makinisti	2		70	
Ateşçi	2		35	
Muhafız	4		35	
İkinci sınıf tahaffuzhane (5 adet)				Tuzla, Mersin, Sinop, Nusaybin, Kopmuş.

Ücret	Mülâhazat		Nev'i memuriyet	Adet	Maaş
Müdür (Tabip)	5	50			
Muavin (Tabip)	1	30			
Kâtip ve ambar memuru	1	25			
» » »	2	20			
Mübahhir	13	15			
Laboratuvar müstahzarı	3		35		
Hastabakıcı	3		35		
Etüv makinisti	5		70		
Ateşçi	3		35		
Muhafız	10		35		
Sahil Sıhhiye İdareleri					
Galata merkezi					
Tabip	1	65			
Muavin (Tabip)	2	40			
Muhasip mutemedi	1	35			
Veznedar	1	30			
Kâtip	1	20			
Kâtip	1	15			
Avukat	1		75		
Zabıtai sıhhiye memuru	2	15			
Kleyton mübahhiri	1		50		
» tayfası	1		35		
Muhafız	4		35		
Levazım ve mübayaat memuru	1	35			
Depo memuru	1	20			
Mutemet ve irsalât memuru	1	20			
Kâtip	2	15			
Makine mühendisi	1		150		
Odacı	3		30		
Birinci sınıf merkez. (3 adet)					
Tabip	3	60			
Muavin (Tabip)	3	35			
Muhasip veznedar	3	25			
Kâtip	4	20			
Kâtip	3	15			
Zabıtai sıhhiye memuru	5	15			
Muhafız	6		35		
Mübahhir	1	15			
Transit zabıtai sıhhiye muhafızı	12		35		
İkinci sınıf merkezler (6 adet)					
Zonguldak, Samsun, Trabzon, Hopa, Antalya, Mersin,					
Tabip	6	50			
Muhasip veznedar	6	25			
Kâtip	4	15			
Mübahhir kâtip	2	15			
Muhafız	12		35		

Nev'i memuriyet	Adet	Maaş	Ücret
Sahil Sıhhiye İdaresi (16 adet)			
Memur	16	20	
Mübahhir	2	15	
Muhafız	16		35
Sahil sıhhiye muhafaza memurluğu (26 adet)			
Muhafaza memuru	26	15	
Vesaiti nakliye müstahdemini			
Kaptan	3		90
Makinist	3		70
Ateşçi	6		40
Tayfa	12		35
Şoför	7		70
Sandalcı	35		35
Dümenci	6		40
Yekûn	406		

Mülâhazat
Rize, Giresun, Ordu, Sinop, İnebolu, Ereğli, Yemişskelesi, Tekirdağı, Gelibolu, Bandırma, Mudanya, İzmit, Edremit, Ayvalık, Bodrum, Fethiye.

Atina, Polathane, Ünye, Bartın, Kozlu, Akçayşehir, İğneada, Yenikapı, Silivri, Lapseki, Gemlik, Derince, Aynoz, İmroz, Bozcaada, Burhaniye, Dikili, Foçayiatik, Çeşme, Kuşadası, Güllük, Marmaris, Finike, Alâiye, Anamur, Silifke.

SEYRİSEFAİN İDARESİNİN 1928 SENESİ BÜTÇESİ HAKKINDA 1/54 NUMARALI KANUN LAYİHA-SI VE BÜTÇE ENCÜMENİ MAZBATASI

Türkiye Cumhuriyeti
Başvekâlet
Muamelât Müdüriyeti
Adet
6/5335

12.12.1927

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Seyrisefain İdaresinin 1928 senesi bütçesi hakkında Ticaret Vekâleti Celilesince tanzim edilen ve İcra Vekilleri Heyetinin 4 Kânunuevvel 1927 tarihli içtimanda tezekkür ve Meclisi Âliye arzı tasvip olunan kanun layihasıyla esbabı mucibe mazbatasının mu-saddak sureti leffen takdim olunmuştur.

Muktezasının ifasına ve neticesinin işarına mü-saade buyrulmasını rica eylerim efendim.

Başvekil
İsmet

Varidat Bütçesi Esbabı Mucibesi

Seyrisefain idaresinin vesaiti hazıraya göre halen icra eylediği seferler ve ifa eylediği hidemata ve senei haliyede şimdiye kadar varidata ve senei atıye zarfında vesaiti mevcude ile icrası mukarrer muame-lata nazaran 1928 senesi varidatı (4 808 501) lira ola-rak tahmin edilmiştir.

Fasıl 1 : Sevahili Baide Hâsılatı

Madde 1. — Trabzon hattı : Hattın ekser iskele-lerine uğramak üzere haftada iki seferden bir senede icra edilecek 104 seferin beherinden bir müddetten beri cari olan rekabet de nazarı itibara alınmak sure-tiyle asgari (14 621) liradan (1 520 500) lira varidat husulü tahmil edilmiştir. Son bir senei kâmile zarfın-da Trabzon hattına icra edilmiş olan 81 seferde 1 271 000 lira varidat temin edilmiş olmasına ve hat-tı mezkûre senei atiyede haftada iki seferin; birinci sınıf vapurların mevcudu hazırına göre muntazaman icrası mukarrer bulunmasına ve idrak olunan hâsıla-tı vasatiyeye göre bu miktar varidatın istihsal olu-nacağı derkâr bulunmuştur.

Madde 2. — Bartın Hattı : Bartın hattının esas nakliyatı İstanbul - Zonguldak arasına münhasır olup Zonguldak'tan ileri birkaç iskele yolcusunun Zongul-dak'a gelen motorları tercih eylemesi ve Trabzon hat-tına sefer eden idare vapurlarının Zonguldak iske-lesine uğramak suretiyle yolcuları almakta olması ve mevcut sefainle 1928 senesinde dahi Bartın hattına sefer icrası mümkün olamayacağı tebeyyün etmesi

cihetiyle işbu maddeye varidat konulmamış ve ma-haza hat büsbütün bütçe haricinde bırakılmamak üzere senei sabık veçhile yalnız bir lira varidat vaz ve terkim kılınmıştır.

Madde 3. — İstanbul - Mersin hattı : Bermutat İzmir de dahil olmak üzere Antalya ve Mersin'e ka-dar hemen bilumum iskelelere uğramak üzere elyevm olduğu gibi haftada bir seferden bir senede yapıla-cak 52 seferin beherinden 10 019 liradan 521 000 lira ve İstanbul, İzmir, Antalya, Mersin iskeleleri bey-ninde ekspres postası olarak on beş günde bir sefer-den bir senede icra edilecek 26 seferin beherinden (7 500) liradan (195 000) lira ki ceman (716 000) lira varidat tahmin edilmiş ve hattı mezkûre halen ve muntazaman icra kılınan seferlerden mütehasıl va-ridatın vasatısı nazarı dikkate alındıkta bu miktarın istihsal olunacağına kanaat edilmiştir.

Madde 4. — İstanbul - İzmir hattı : İstanbul ve İzmir beyninde haftada bir doğru olarak icra kılınan seferlerin hâsılatı vasatısı (7 680) liraya baliğ olma-sına göre bir senede icra edilecek 52 seferden ceman (400 000) lira varidat husulü tahmin edilmiştir.

Madde 5. — İzmir'e kadar Edremit ve Ayvalık hattı : Senei haliyede olduğu gibi 1928 senesinde da-hi işbu hatta haftada bir seferden bir senede icra edilecek 52 seferin beherinden mevcut rekabetlerden dolayı (1 600) liradan (83 000) lira varidat husulü elyevm icra edilmekte olan seferler varidatı vasati-sine göre tahmin edilmiştir.

Madde 6. — Zuhurat kömür vesaire nakliyatı 1927 senesi tahakkukatı ve sefaini mevcudenin ademi kifayesi hasebiyle senei haliyede yapılamayan tenez-zül seferleri hakkındaki müracaatlar ve gelecek se-nede iki yeni mütecevire vapurunun kadroya dahil olacağı ve bu itibarla tenezzül seferleri için daha fazla vapur icarı mümkün bulunacağı nazarı itibara alın-mak ve yelkenlilerin Haliç'ten boğaza ve bilmuka-bele boğazdan Haliç'e istimbotlarla cerrinden alın-cak ücret ve mubayaa olunan Sinop vapuru ile kö-mür gemilerinin üçe baliğ olacağına binaen bunlar-dan birinin icabına göre yük ve harice kömür nakli-yatına dahi tahsisinden elde edilecek hâsılat nazarı dikkate alınarak işbu maddeye (76 000) lira varidat vaz ve terkim kılınmıştır.

Fasıl 2 : Marmara Havzası Hâsılatı

Madde 1. — Mudanya hattı : İşbu hat münakalatından şimdiki mecmu tahakkukata nazaran seferde yedi yüz lira varidat isabet eylediği cihetle yapılmakta olan haftada üç seferden bir senede icra edilecek yüz elli altı seferin varidatı umumiyesi olarak işbu maddeye (109 200) lira vaz ve terkim kılınmıştır.

Madde 2. — Bandırma hattı : İkişi ekspres, diğer ikisi seferi adi olmak üzere kemakân haftada yapılacak dört seferden bir senede 208 seferin beher seferi vasatı 1 100 liradan (228 800) lira varidat husulü tahakkukatı hazıraya mümkünülistihsal olduğu tebeyün etmekle ona göre ithal edilmiştir.

Madde 3. — Karabiga hattı : İşbu hatta tahsis kılınan vapurlarla haftada üç seferden bir senede icra kılınan 156 seferin beherinden vasatı olarak dokuz yüz lira varidat istihsal kılınmakta olmasına binaen yine (140 400) lira olarak vaz ve terkim edilmiştir.

Madde 4. — İzmit hattı : İzmit hattına üç seferden bir senede icra edilecek 156 seferin beherinden 230 lira varidat istihsal edileceği bittecrübe sabit olmakla ona göre (36 000) lira konulmuştur.

Fasıl 3 : Sevahili Mütejavire Hâsılatı

Mütejavire hututunda feyyaz bir inkişaf devresi başlamış ve şu inkişafın senei atiyede dahi devam ve tezayüt edeceği ve bilhassa Marsilya'ya sipariş olunan moda sistemi iki yeni vapur 1928 senesi ilkbaharında tesellüm edilerek seferlere iptidarı ile münakalatın bir kat daha tekessürüne hizmet eyleyeceği derkâr bulunmakla terakki ve tezayüdü vakiin 1928 senesinde fazlasiyle devam edeceği kanaati hâsıl olduğundan senei atiyeye varidatı bu esas dairesinde ve 1927 senesi tahakkukatına göre vaz ve terkim kılınmıştır.

Fasıl 4 : Nakliyat ve Sevkiyatı Askeriye Hâsılatı

Peşin ara ile naklolunan askeri ücret ait olduğu hutut hâsılatı meyânında tahakkuk eylemekte olmasına binaen bunun haricinde toptan veya müteferrik icra kılınan sevkiyat tahakkukatının senei haliye miktarına göre 1928 senesi için (30 000) lira olarak vaz ve terkim kılınmıştır.

Fasıl 5 : Kılavuzluk ve Romörkörlük Hâsılatı

13 Kânunusani 1340 tarihli talimatnamenin ikinci maddesi mucibince cesir ve kılavuzluğun mecburi bulunduğu İstanbul limanı ile ihtiyara muallak olduğu boğazlarda salifülarz talimatnameye ve merbut resmi tarifelere tevfikan istiyfa kılınacak kılavuzluk ve römörkörcülük ücreti ile İzmir limanındaki kılavuzluk teşkilatının istihsal edeceği ücret ve tali-

matnamesinin altıncı maddesi mucibince kılavuz ve römörkör almadan imtina vukuunda cezaen alınacak munzam ücretatta seneyi haliye varidatı mütehakkiyesi esas ve mikyas ittihaz edilmek suretiyle 1928 senesi için aynı miktar olarak (170 000) lira vaz ve terkim kılınmıştır.

Fasıl 6 : Hâsılatı Muhtelifi

Madde 1. — Kahve ocakları varidatı : Seyyar satıcılığın ilgası hasebiyle sevahili mütejavire vapurları kahve ocaklarına senei haliyede dahi talip zuhur etmemesine mebni icar edilmemiş ve senei atiyede dahi aynı sebeple bunların icarı mümkün olamayacağı ve hâsılatı mezkûre sevahili baide ve karibe seferlerine inhisar eylediği mevcut mukavelata ve icra edilecek seferlere ve senei haliye tahakkukatına göre 1928 senesi için işbu maddeye (17 000) lira varidat vaz ve terkim edilmiştir.

Madde 2. — Emakin bedeli icarı : Kısmen mevcut olan mukavelata ve kısmen icarı mutasavver mebaninin temin edeceği varidata ve tahakkukatı vakıaya göre (22 000) lira olarak terkim kılınmıştır.

Madde 3. — Varidatı müteferrika : Senei sabrakada olduğu gibi eyayı zayıa tazminatı ile istirdat ve satılacak hurda vesaire ve fabrikalarda harice yapılacak tamirat bedelleri kızak ücreti, palamar hâsılatı ve senei sabıkaya ait olarak senei haliyede tahakkuk edecek varidat ve bilet cezaları ile memurin ve müstahdeminden idareten kat olunacak kistelyevmler ve maaşattan istirdat ve bank hesabı carisinden alınacak faiz ve mübayaa edilen ecnebi meskûkatı için bankaca verilen komisyon ve devlet hesabına tahsil kılınan vesaiti nakliye vergisinden yüzde beş hesabı ile alınan aidat ve müstecirlerin teahhürü tediyatlarından dolayı alınacak güzesteler ve İstanbul'u liecliziyare gelecek seyyahinin temini ihtiyaçları için tesis ve 1928 senesinde tahsis kılınacak olan daire hâsılatı ile vapurlarla intizar mevkilerine reklam olarak talip edilecek ilanlar ücretinden ve Tekirdağ iskelesinin yeniden tamiri takarrür etmesine binaen mezkûr iskeleden alınacak palamar varidatı ve bütçede tertibi mahsusu bulunmayan ve gayrimelhuz hâsılat vesairenden mütevellit olarak istihsal kılınacak işbu kısım varidat dahi 1927 senesi tahakkukatı nazarı dikkate alınarak (62 600) lira olarak tahmin ve ithal kılınmıştır.

Fasıl 7 : Kilitli Kömür Madenleri Türk Anonim Şirketi Hissei Temettü ve Faizi

Seyrisefain idaresinin sermaye vazı suretiyle teşekkülüne iştirak etmiş olduğu liman şirketlerindeki

hisseleri ahiren Maliye Vekâleti Celilesine devredilmiş ve idare uhdesinde yalnız kilimli kömür şirketinin yüzde otuz yedi buçuk hissesi kalmış olmasına ve 1927 senesinde mezpkûr şirketten faiz ve hisse temettü olarak on iki bin lira derecesinde bir varidat elde edilmesine binaen 1928 senesi için de aynı miktar vaz ve terkim edilmiştir.

Fasıl 8 : Antrepo Hâsılatı

İdarece Tophanede inşa ettirilmiş olan antrepolar ahiren İstanbul ticaret odasına icar edilmiş olmakla bedeli icar olarak alınacak olan senevi (25 000) lira ile şeraiti icar dairesinde antrepolar varidatından idareye isabet edecek temettütünün dahi (25 000) liraya balığ olacağı tahmin edilmiş olmakla işbu fasla (50 000) lira vaz ve terkim edilmiştir.

Mesrudatı anıfeye nazaran 1928 senesi varidatı umumiyesi olarak tahmin olunan (4 833 501) lira muhammenattan ziyade hakikate takarrüp edilmek suretiyle tespit edilmiş olduğu Meclis idare kararıyle arz olunur efendim.

Masraf Bütçesi Esbabı Mucibe Layihası

Seyrisefain idaresinin 1928 senesi masraf bütçesi, esasatı sabıka dairesinde senei mezkûre zarfında ifa edilecek muamelat ve hidemata göre tespit ve tanzim edilmiş ve esbabı mucibesi berveçhi zir arz ve izah olunmuştur.

Birinci Maaşat Faslı

Senei sabıka misillü dört madde üzerine mürettep olan işbu faslın birinci ve üçüncü maddeleri aynen konulmuş; ikinci ve dördüncü maddeleri zirde muharrer esbap dolayısıyla (119 091) lira fazlasıyla ithal kılınmıştır. Şöyle ki :

1. Bilmübayaa Avrupa'dan celbolunan sevahili baideye ait bir birinci, ve iki ikinci sınıf vapurların emsali misillü kadroya ithalinden;

2. Alemdar tahlisiye vapuru için, idarenin, icabında bu gemiden beklediği hizmetin ehemmiyetiyle mütenasip olmak üzere yapılan yeni kadro farkından;

3. Maaşı on beş bin liradan dün ve adedi (30) neferden ezun olmayan küçük memurlar muhassasatının (12) ve (15) lira olmak üzere iki sınıf üzerine tertibinden mütevellit farkı muhassasattan;

4. Sevahili mütecevirenin kapı, mevkii ve gişelerinde istihdam edilmekte olup da kadroları itibariyle terfileri mahdut ve halbuki tecrübe ve liyakatları malum olan bu kısmın emekdarına da şu birkaç sene zarfında vapurlarda tatbik ve fevait ve muhassanatı meşhûr olan kıdem zammı usulünün berveçhiati tatbiki tensip edilmesinden :

a) Beş sene hizmeti mesbuk olanlara maaşı aslisinin yüzde 10'u,

b) On sene hizmeti mesbuk olanlara maaşı aslisinin yüzde 25'i,

c) On beş sene hizmeti mesbuk olanlara maaşı aslisinin yüzde 50'si,

d) Yirmi sene hizmeti mesbuk olanlara maaşı aslisinin yüzde 75'i,

5. Marsilya'da provans fabrikasına sipariş edilmiş ve 1928 Mayıs ve Haziranında İstanbul'a bilmuvasala seferlere iştiraki mukarrer bulunmuş olan Moda vapuru sisteminde (Heybeliada) ve (Kalamış) isimindeki iki kıta vapurun zabitan ve mürettebatı ve saire muhassasatı ve işbu muhassasatın tahsisatı fevkalâdesi karşılığında mütevellit bulunmuştur.

İkinci Masarif Faslı

Madde 1. — Acenteler aıdat ve masarifatı ve kılavuzluk ücretatı ve masarifi ve tahmil ve tahliye masarifi ve tazminat ve simsariye :

Bu maddeye mevzu tahsisat, idarece Tophanede inşa ettirilmiş ve ahiren İstanbul Ticaret Odasına icar edilmiş olan antrepolar indelicap idareye ait olarak vukubulacak masarifatı ile taşra acentelerine ve idare biletlerini istasyon gişelerinde fûruht eylediğinden dolayı devlet demiryolları idaresine verilmekte olan aıdatı mukannene ile İstanbul acente ve memurlarının ücretatı şehriyesine gerek merkez ve gerekse taşra acentelerinde vukubulacak eşyayı ticariye tahmil ve tahliye masarifine, kılavuzluk ve römorkörcülük muamelâtından dolayı mezkûr kılavuzlar ile sandalcılarına verilen ücretata ve bu hususa ait kaffei masarifata ve boğazlarda ihtiyari olarak kılavuz alacak gemilerde ifayı vazife eden kılavuzlara medarı teşvik ve bu suretle varidatı idarenin tezyidine vesile olmak üzere temin eyledikleri hâsılatın yüzde onu nispetinde ücretlerinden başka verilmesi münasip görülen ikramiyeye, idareye temini menfaat edenlere verilecek simsariyeye, vukubulacak eşyayı ticariye ve posta zayıatı tazminatına ait mebalığden ibaret bulunmuştur.

Madde 2. — Vergi ve rüsum ve bedeli icar ve mukatiatı vakfiye :

Bu maddenin muhassasatı Mersin hattına her on beş günde bir doğru posta icrası hasebiyle bunun rüsumu muhtelifesi olmak üzere tespit olunan tahsisatın ilâvesi hasebiyle geçen seneye nispetle (8 600) lira fazlasıyla konulmuştur. İdarenin malı olup kiraya verilmekte olan mebani ve araziye ait olarak verilecek vergi ile rüsumu tanzifiye ve tenviriyeye ve

mukataatı vakfiye ve vapurlar için rihtım, fener, tahlisiye, sıhhiye, liman, şamandıra gibi bilumum rüsum; idarenin tahtı isticarında bulunan Büyükdere'deki kızağın bedeli icarı ile kılavuzluk idarehaneleri ve İzmir'deki kömür deposu ve İstanbul ciheti şube acentehanesi bedelâtı icariyesi bu maddeye dahildir.

Madde 3. — Eşya ve malzemei müstehlike, kömür ve matbuat ile tenvir ve teshin, tedavi, ilânat, reklam, kablo ve posta ve telgraf ve telefon esman ve masarifi ve ücreti; bu maddeye vaz olunan tahsisat; 1928 senesinde ifa olunacak hidemat ve yapılacak mubayaat nazarı itibara alınarak idare masarifi esasıyesinin sülüsünü teşkil eden kömür ve nakliyat ve sarfiyatı hakkında daha esaslı tertibat nazarı dikkate alınarak kuvvei haruriyesi fazla sarfiyata meydan vermeyen lave cinsinden tedarik olunmak ve vapurların esnayı seferde takip edecekleri hattı seyirleri fazla sarfiyata meydan vermiyecek bir suretle tanzim kılınmak üzere husulü memul ve müspet tasarrufa göre senei sabıka nispetle (124 000) lira noksanı ile vaz ve terkim kılınmış ve çamaşır tathirâtı ve mutfak takımları kalay masarifi ve bircümle malzemei müstehlike ve teşhiziye ve tathiriye, demirbaş eşya alât ve edevat ve malzemei saire ve bilumum sefain ve merakibin 1928 senesinde icra eyleyecekleri seferlere ve salifüzzikir esasa göre sarf edecekleri tahmin olunan kömür ve bunun aktarma ve nakliye ücretine ve Zonguldak'ta kömür tahmili esnasında vuku bulacak bircümle masarifi ile su, elektrik, telefon, tenvir ve teshine müteallik bircümle sarfiyat, bilumum merakip ve sefain ve idarei merkezkiye ve sevahili mütejavire memurin ve müstahdemini ve amele ile bunların aileleri tedavi ve mualecatı ve müstahdem etibba ücreti ve bu hususta alât ve edavat ve eczayı tibbiye mubayaası, ilânat masarifi ve celbi rağbat için reklam olmak üzere ifa edilecek bircümle hususat masarifi ve bircümle evrak, defatir ve cerait ve risaili matbua ile salname ve bu senede çıkarılacak takvim esman ve masarifi ve işbu hususattan mütevellit masarifi saireye ve idareye ait olarak muharrerat ve telgraflara verilecek kablo ve posta ve telgraf ve idarece kullanılan telefon ücreti ve masarifi bu maddeye dahil bulunmuştur.

Madde 4. — Bilumum inşaat ve tamirat ve tefrişat ve nakliyat masarifi ve amele ücreti :

Mevkiinin ehemmiyeti malumesi hasebiyle idarece inşasına teşebbüs olunan ve (35 000) liranın sarfı ile ikmali mümkün olacağı anlaşılan Tekirdağ iskelesiyle

İstanbul Ticaret Odasına icar olunan antrepoların tamirâtı ve müceddeden yapılacak motorlu bir sefine inşası ve masarifi ve fabrika ve mahali sairede istihdam kılınacak amele ücreti ve harice yaptırılacak inşaat ve tamirat ve vapurların icra kılınacak tefrişatı ve fabrika için lâzimütedarik olan bircümle eşya ve malzemei tamiriye masarifi, kazan ve makina ve alât ve edevat gibi Avrupa'dan celbelunacak eşya esman ve masarifi velhasıl idareye ait bilumum vapurlar, merakip, mebani, febrika, iskeleler inşaat ve tamiratı ve bunlara ait nakliyat masarifi işbu maddeye ithal kılınmıştır.

Madde 5. — Harcırah ve yevmiye ve Meclisi idare ücreti içtimaiyesi :

Harcırah kanunu ahkâmı dairesinde memurine verilmekte olan harcırah ve yevmiyeler ile kanunu mahsus mucibince meslisi idare reis ve azasına verilecek ücreti içtimaiye bu maddeye aittir.

Madde 6. — Mahakim ve deavi ücreti ve masarifi :

İdare avukatlarına verilmekte olan ücret ile idare deavisi uğrunda vuku bulan bircümle masariften ibarettir.

Madde 7. — Masarifi müteferrika ve müte-nevvia :

Bütçede ayrıca tertibi mahsus bulunmayan kâffei masarifi ile kadro dahilindeki bir hizmet için bile olsa istihdam olunacak müteakidın veya mütehasısına verilecek yevmiye ve ücreti maktua karşılığı ile ve meclis idare kararıyla ticaret ve sanayi odasına verilecek meblağ ve kezalik meclisi idarece hususata saireye sarfı tensip kılınacak meblağ ile gayrı melhuz bilumum sarfiyat karşılığıdır.

Madde 8. — Tahlisiye ve müsademe masarifi :

Hüdânegerde vapurlar bir kazaya duçar olduğu takdirde vukubulacak bilumum masarifi tahlisiyeleriyle müsademe vukuunda idarece verilip müsebbiplerinden tahsil kılınacak veya müsebbibi olmayıp idarece masraf kaydolunacak meblağ mukabilidir.

Madde 9. — Senini sabıkadan müdevver düyun :

Kânunuevvel gayesine kadar ifa edilip de senenin hitamı münasebetiyle evrakının celp ve cem'ine ve bütçeden mahsubunun icrasına imkân olamıyan meblağ ile devairi resmiye ile henüz muamelei mahsubiyesi ifa kılınamayan hesabı atika mukabili olup emsali veçhile vaz ve terkim kılınmıştır.

Madde 10. — Reddiyat :

İrat kaydedilen bilet ve eşya ücreti vesairenin indelicap reddi lâzım gelen meblağın emri iade ve

tesviyesinde istimal olunmak üzere emsali misillu vaz olunmuştur.

Üçüncü Fasil - Sermaye İşleri

Madde 1. — Merakip ve sefaini bahriye mubayaat ve isticar esmani masarifi :

Bu maddeye mevzu tahsisat mubayaa olunmuş ve olunacak sefain ve merakip esman ve masarifi ile bu iş için bankaya tesviye olunacak mebalîğ ve faiz karşılığı olduğu gibi 1928 bütçe kanununda muharrer üçüncü ve dördüncü maddeler kabul buyrulduğu takdirde ait olduğu muhassasat bu maddeye ilâve ve mahsubu icra kılınacaktır.

Madde 2. — Sigorta Ücreti ve Sermaye imha bedeli :

İdare; ambarlariyle mevcut merakip ve sefainini indelicap meslis idare kararıyla doğrudan doğruya kendisi sigorta eylemekte şu suretle bir sigorta sermayesi meydana getirilmek üzere müterakim mebalîğ bir bankada teraküm ettirilmektedir. İdare merakip ve sefaini hemen müceddet denilecek bir tarzda tamir ve inşa ve şu suretle kıymetleri tezayüt ve itilâ etmiş ise de indelicap gemilerin eskimesi vesaire suretiyle idare sermayesinden imha edilecek miktara ait tahsisat da bu fasla dahildir.

Dördüncü fasıl : Mükâfaatı nakdiye ve vefat eden müstahdemin aileleriyle müstehakı tekaüt olmayıp da hizmeti idareden çıkarılacaklar ikramiyesi

Gerek memurin ve müstahdemini idareden bulunsun ve gerek hariçten olsun idareye hidematı fevkalâde ve nafiası mesbuk olanlar ile vefat eden müstahdemin ailelerine tehvini ihtiyaçları ve teçhiz ve tekfin masarifi olarak ve hizmeti idareden çıkarılacaklara kanunu mahsusa tevfiakan (100) liraya kadar Müdüriyeti Umumiyece ve ondan yukarı meclisi idarece verilecek ikramiyelerle memurin ve müstahdemini idareden bulunupta harik veya suveri saire ile kazazede ve mühtacı muavenet bir hale gelmiş bulunanlara idarenin mahza bir muaveneti mahsusası olmak üzere ve meclis idare kararıyla verilecek mebalîğ bu maddeye dahildir.

Beşinci fasıl : İkras ve Teavün Sandığı Sermayesi

Memurin ve müstahdemini idarenin muhtekirler elinden tahlisi zımmında 1927 senesi bütçesine mevzu tahsisat ile tesis olunan ve menafii adidesi bittecrübe sabit olan ikraz ve teavün sandığına esasen idarenin malı olan sermayesinin tezyidine hadim olmak üzere 1928 senesi için (10 000) liranın daha sermayesine ilâvesi lüzumuna mebni ithal kılınmıştır.

Altıncı Fasil : Zabitan ve mürettebatın işe bedeli ve masarifi

Mersin hattına doğru seferler icrası ve mütejavireye ihtiyaçtı hazıra ile mütenasip daha yeni vapurlar sipariş ve celbi münasebetiyle baide ve mütejavire vapurları zabitan ve mürettebatı işçeleri için daha (25 000) ve mütejavire vapurlariyle birlikte geç vakitlere kadar çalışmakta olan (yirmi) mevki memuru için de gemiler hakkındaki şerait veçhile faaliyette buldukça yevmi otuzar kuruş üzerinden (2 000) lira ki cem'an (27 000) liranın ilâvesi suretiyle işbu fasıl muhassasatı (127 000) lira olarak vaz ve terkim kılınmıştır.

Yedinci Fasil : Kilimli Kömür Madenleri Şirketine hissei iştirak bakiyesi

İdarenin sermaye vaz'ı suretiyle iştirak etmiş olduğu liman şirketlerindeki hisseleri ahiren Maliye Vekâleti Celilesine devredilmiş 1927 bütçesinde yedinci fasıl berveçhi balâ şekilde tahrir edilmiş ve muvazene kanunundaki madde kabul buyrulduğu takdirde idarenin uhdesinde kalmış olan Kilimli Kömür Şirketine hissei iştiraki ikmalen 1928 senesi bütçesine işbu tahsisatın vaz'ı muktazi bulunmuştur efendim.

Kanun lâiyhası esbabı mucibesi

Senei sabıkada olduğu gibi 1927 senesinden 1928 senesine devrolunacak mevcut ile 1928 senesi fazlayı varidatı ve tasarruf suretiyle elde edilmek imkânı olan bakiyei muhassasatın vapur mubayaası ile antrepolar ve rıhtım ve iskeleler inşasına ve Kilimli Kömür Şirketi hissei iştirakine meclis idare kararıyla sarf ve tahsis edilebilmesi için üçüncü madde sabıkı misillu vaz olunmuştur.

Vapur mubayaası için % 5 faizle akdine 1927 senesi bütçe kanununun altıncı maddesiyle mezuniyeti istihsal edilmiş olan beş milyon liradan mubayaa edilmiş ve edilecek vapurlar ve esman ve masarifinin indelicap mahsubu için lüzumu miktar meblağın tahsisat olarak bütçenin varidat ve masarif kısımlarına ilâvesi hakkında meslisi idareye mezuniyet itası için dördüncü madde tahrir edilmiş ve bu da zarurî bulunmuştur.

Menafii idareyi siyaneten sevahili baide ve karibe hututu için daimî paso itası usulünün ilgası ile sevahili mütejavire için meslisi idarenin tasdiki ile «200» kadar paso verilmesi bittensip meclisi idare kararıyla beşinci madde terkim kılınmıştır.

1927 senesi bütçe kanununun dördüncü maddesi alikâminın peyderpey muhabere ile intacına mühtaç kısmının devamı takibi ve bunun 1928 senesine de intikali zarurî olması hasebiyle 1928 senesinde dahi mer'iyeti lüzumuna mebni temini devamı için dördüncü madde aynen tahrir kılınmıştır.

Türkiye

Büyük Millet Meclisi
Bütçe Encümeni
21 Mazbta Numarası
1/56 Esas Numarası

Bütçe Encümeni Mazbatası

Riyaseti Celileye

Seyrisefain idaresinin 1928 senesi bütçesi hakkında olup 12 kânunusani 1927 tarihinde Encümenimize havale buyrulan Kanun lâiyhası Ticaret Vekâleti Vekili ve Seyrisefain Müdürü Umumisi beyler hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu. Bütçenin Heyeti umumiyesi hakkında icra kılınan tetkikat netayici berveçhi zir arz olunur :

Varidat Kısmı

1928 varidat bütçesi 4 883 501 lira olaraktahmin olunmuş ve bu miktar - 1927 senesi tahakkukatı esas tutularak tespit edilmiş olmasına binaen ve idare hasılâtında her sene memnuniyetle meşhut tezayüde kıyasen - Encümenimizce de hakikate karip görülmüştür. Filhakika yalnız bu senenin sekiz aylık mütehakkik varidatı, geçen senenin mukabil aylar hasılâtına nispetle beş yüz bin küsur lira bir fazlalık göstermektedir. Bu münasebetle Encümenimiz Seyrisefain bütçesinin 1923 senesine nazaran varidatında - tahsisattan mühim bir kısmının semeresi gelecek senelerde iktifat edilecek tesisat ve inşaata sarf edilmiş olmasına rağmen - bir milyon sekiz yüz bin liraya balığ tezayüdü, idarenin inkişaf ve faaliyeti namına büyük bir hazla kaydeder.

Birinci fasıl - Sevahili bayide hasılâtı : 1927 senesi bütçesindeki 2 638 001 liraya mukabil 2 795 501 lira olarak tahmin edilmiştir. Bu miktarın tespitinde - Hükümetten gönderilen esbabı mucibede izahat verildiği veçhile - 1927 senesinin geçen dokuz ayı ile 1926 senesinin bunu mütemmim üç ayı hasılâtının vasatı esas tutulmuştur. Sevahili bayide seferlerinden bilhassa İstanbul - Mersin hattı inkişafa namzet görülmekte ve İstanbul - İzmir - Antalya - Mersin arasında on beş günde bir tahrik edilen ekspres rağbete mazhar olmaktadır. Bu inkişaf ve rağbet hat varidatında geçen seneye nispetle 170 000 lira tahmin

edilen fazlalığı temine kâfil addolunmaktadır. Buna mukabil Trabzon, İzmir ve Edremit, Ayvalık hatları hasılâtı bu seneki tahakkunkata nazaran geçen seneden noksan olarak tespit olunmuştur. Bunlardan bilhassa Edremit - Ayvalık postasındaki noksanlık % 21 nispetinde balığ ve nazarı dikkati caliptir.

Bu tedenninin, halkın o sahillerde işleyen küçük vapurları, aynı zamanda Bozcaada ve İmroza uğrayarak ekseriyetle fırtınaya maruz bir sahada yedi sekiz saat kaybeden seyrisefain vapurlarına tercih istirarında kalmalarından ileri geldiği anlaşılmıştır.

Onun için Encümenimiz imkân olursa bu hattın yalnız Edremit ve Ayvalığa hasrı ile Gelibolu, Kale, İmroz ve Bozcaada arasında ayrıca bir vapur işletirilmesini temenniye şayan görmektedir.

Zuhurat ve kömür nakliyatında 1928 senesinde tahmin olunan fazlalığın Hükümetin esbabı mucibesinde izah edilen ve Encümenince varit görülen sebepler tesiri ile tahakkuk edeceği kuvvetle memul görülmüştür.

İkinci Fasıl : Marmara Havzası Hasılâtı : Geçen senekinden pek az fark göstermekte ve muhakak görülmektedir.

Üçüncü Fasıl — Sevahili mütecevire hasılâtı : Bu fasılda muhammen 160 000 liralık tezayüt bu hatlarda seneden seneye görülen inkişafın ve gelecek sene iki yeni vapur daha tahsisinin 1928 senesi için tabii bir neticesidir. Yalnız şark ve Anadolu trenleri ile sevahili mütecevire vapurları hareket ve muvasalat zamanlarında tam bir tatabuk ve irtibat bulunmaması yüzünden yolcuların müşkülâta maruz kaldıkları anlaşıldığından şimendifer ve vapur hareket tarifelerinin tertibinde bu cihetin nazarı dikkate alınması esbabının temini hükümetten rica olunur.

Dördüncü Fasıl — Nakliyat ve sevkiyatı askeriye hasılâtı da 1927 senesinin şimdiye kadar ki tahakkukatına nazaran hesabedilmiştir.

Beşinci fasıldaki «13 kânunusani 1341 tarihli talimatname ahkâmına tevfikan istiyfa kılınacak» kaydı bunun 24 ağustos 1330 tarihli nizamname ile müeyyet olmasına binaen lüzumsuz görülerek kaldırılmıştır.

Altıncı hasılâtı muhtelif faslı geçen senenin he-men aynıdır.

Yedinci fasıl da Türkiye Kömür ve Liman Şirketlerinden alınacak hissei temettü ve faiz olarak 1927 senesine mevzu 28 000 lira liman şirketleri hisselerinin maliyeye devredilmesi hasebiyle tayyedilmiş ve bunun yerine seyrisefainin iştirak etmiş olduğu

kilimli kömür madenleri Türk anonim şirketinden alınacak hissei temettü ve faiz faslı ikame edilerek 12 000 lira veridat vaz olunmuştur.

Sekizinci fasıldaki antrepo hasılâtı geçen senenin 195 000 lirasına mukabil bu sene 50 000 lira konulmuştur. Bu elli bin lira antrepoların 1928 senesi için ticaret odasından alınacak 25 000 icar bedeli ile mukavele mucibince varidattan idareye isabeti tahmin olunan 25 000 lira mecmuundan ibarettir.

Masarif Kısmı

Birinci fasıl Maaşat : Birinci ve üçüncü maddeler geçen senenin aynıdır. Yalnız ikinci memurun maaşatı maddesi ile bunun neticesi (4) üncü tahsisatı fevkalâde maddesinde cem'an 191 091 liralık bir tezayüt vardır. Bu tezayüdün mühim bir kısmı Avrupa'dan mubayaa ve celbolunan bir birinci, ve iki ikinci sınıf vapurlarla Marsilya'ya sipariş edilen iki vapurun İstanbul'a getirilmesinden itibaren emsali misillu teşkili icabeden kadrosuna ve alemdar tahlisiye vapurunda yapılan yeni kadro farkına mukabil; kısmı cüziside birkaç ufak zamlarla, küçük maaşların 12 ve 15 liraya iblağı ve gişe memurları vesairenin kıdem zamaimi neticesidir.

İkinci fasıl masarif : Bu fasıla heyeti umumiyesi itibariyle geçen seneye nazaran - antrepoların icar edilmesiyle masarifinin tenzili ve bazı tasarrufat icrası neticesi 226 000 lira noksanı ile teklif ve kabul edilmiştir. Üçüncü madde unvanına «telefon» kelimesi ilâve, dördüncü maddeden ise «nakliyat» kelimesi tayyolunmuştur.

Bu fasılda «senini sabıkadan müdevver düyun» namı altında teklif olunan dokuzuncu maddeye ait 221 000 liralık tahsisat Muhasebei Umumiye kanunu ahkâmına tevfikân ayrı ayrı ikiye ayrılmış ve 120 000 lirası «geçen sene düyunu» ve 101 000 lirası dahi (eski seneler düyunu) namıyla yeniden açılan dördüncü ve beşinci fasıllara vaz olunmuştur.

Altıncı fasıl : Sermaye işleri, vapur mubayaa, bütçe kanunundaki üçüncü madde ile temin ve mahsup edileceği için birinci madde 10 000 liraya tenzil fakat buna mukabil «istikrazat resülmallerinin amortisi ve faizlerine tediyat» unvanlı yeni bir madde açılarak buraya 565 000 lira konulmuş ve bu şekil Encümenimizce de muvafık görülmüştür. Üçüncü madde dahi geçen seneden kırk bin lira noksanı ile teklif ve kabul olunmuştur.

Yedinci fasıl : Aynıyle kabul edilmiş, sekizinci fasıl ikraz ve teavün sandığı sermayesinin beş binden 10 000 liraya iblağı ve fabrikada ayrıca bir tasarruf

sandığı teşkili muvafık görülecek (idare ve fabrika ikraz ve teavün ve tasarruf sandıkları sermayesi) suretinde tashih edilmiştir.

Dokuzuncu fasılda geçen seneye nispetle 27 000 lira bir fazlalık vardır, bu da zabitan ve mürettebat adedinin tezayüdü ve iaşenin sevahili mütejavire vapurlarında geç vakitlere kadar çalışmakta olan mevki memurlarına teşmili mukabilidir. «Kilimli kömür madenleri şirketine hissei iştirak bakiyesi» suretiyle teklif olunan fasıl da bu hususun bütçe kanunu üçüncü maddesiyle temin edileceği mülâhazaıyla Encümenimiz tarafından kaldırılmıştır. Bu suretle masarif bütçesi hükümetin teklifine ve varidat bütçesine nazaran 2 120 lira noksanıyla kabul edilmiştir.

Lâyihaî kanuniyenin birinci maddesi aynen ikinci madde olarak ikinci maddesi dahi birinci madde olarak 2 120 lira noksanıyla kabul edilmiştir.

Üçüncü madde de (Bütçede ezgayrı sarf kalacak bakiyei muhassasat) kaydı; bu muhassasatın Muhasebei Umumiye kanununa tevfikân imhası lâzimedden olmasına mebni kaldırılmıştır. Dördüncü madde, 1927 bütçesiyle istikrazına mezuniyet verilmiş olan beş milyon liradan 1927 senesinde istikraz edilen kısım badettenzil mütebakisi için bu sene de aynı madde hükmünün devamı tatbiki maksadını vazihan ifade etmek ve istikraz suretiyle elde edilecek mebalığın sureti kayıt ve sarfı hakkında ahkâmı ihtiva eylemek üzere tadilen kabul olunmuştur.

Beşinci madde de sevahili baide ve karfbede daimî paso verilmesinin ilgası ve sevahili mütejavire için verilecek pasoların tahdidi Encümenimizce de lüzumlu görülmüş olmakla beraber bu cihetin İcra Vekilleri Heyetince yapılacak bir talimatname ile temini kabul olduğu gibi zaten hükmü bir seneden fazla zamana şamil mevaddın bütçe kanunlarına vaz'ıda dahilî nizamnamenin (130) uncu maddesine muhalif bulunduğundan mezkûr maddenin Ticaret Vekili Beyin de muvafakâtı veçhile tayyî tensip kılınmıştır.

Geçen ve evvelki seneler düyununa karşılık olmak üzere dördüncü ve beşinci fasıllara mevzu muhassasat Muhasebei Umumiye kanununun 92 nci maddesi mucibince ancak bu düyunun seneleri bütçelerinde karşılığı bulunmak suretiyle sarf olunabileceği ve halbuki seyrisefain idaresinin mukabil seneler bütçelerinde karşılığı olmayan lazimüttekiye bazı düyunun mevcudiyeti anlaşılmış ve yalnız bu seneye mahsus olmak ve mezkûr fasıllara mevzu

muhasasat tasarrufatı karşılık tutulmak üzere bu kabil düyunun tasfiyesi imkânı nazarı teemmüle alınarak lâyihaya beşinci madde ilâve olunmuştur.

Altıncı, yedinci maddeler aynen ve sekizinci madde dahi usule ait bazı tashihatla kabul olunmuştur.

Berveçhi balâ arz olunan esasat dairesinde yeniden hazırlanan kanun lâyihası Heyeti Umumiyyeye arz ve takdim kılınmıştır.

25 Kânunuevvel 1927

Reis	Reis Vekili
Edirne	Burdur
Şakir	Vahit
Mazbata	Mazbata
Muharriri	Muharriri
Edirne	Bursa
Faik	Muhlis
Kâtip	Ankara
Kütahya	Rifat
Niyazi Asım	Erzurum
Erzurum	Aziz
Nafi Atuf	İmzada bulunmadı
Isparta	Elaziz
Mükerrerem	Hasan Tahsin
Balikesir	Tokat
Ali Şuuri	Şevki
Sivas	Samsun
Remzi	Âdil
Gaziantep	Kırklareli
Ali Cenani	Nahit
Kırşehir	Niğde
Yahya Galip	Atâ
Yozgat	
Süleyman Sırrı	

Seyrisefain İdaresinin 1928 Senesi Bütçe Kanun Lâyihası

Hükümetin Teklifi

Birinci madde — Seyrisefain idaresinin 1928 senesi varidatı merbut (A) cetvelinde muharrer olduğu veçhile 4 833 501 lira tahmin edilmiştir.

İkinci madde — İdarei mezkûrenin 1928 senesi masarifatı için merbut (B) cetvelinde muharrer olduğu veçhile 4 833 501 lira tahsisat ita kılınmıştır.

Üçüncü madde — Seyrisefain idaresinin 1928 senesine devredilecek mevcudu ile senei mezkûrede tahakkuk edecek fazlai varidatını ve bütçede ezgayrı sarf kalacak bakiyei muhasasatını vapur mubayaasına ve antrepo ve rihtim ve iskeleler inşasına ve Kilimli kömür şirketi hissei iştirakine sarfına meclisi idaresi mezundur.

Dördüncü madde — Vapur mubayaasına tahsis olunmak üzere azamî % 9 faizle akdine 1927 senesi bütçe kanununun altıncı maddesi mucibince mezun bulunduğu (beş milyon) liranın bakiyesi ile mubayaa olunmuş ve olunacak vapurlar esman ve masarifinin mahsubu için tahsisat olarak varidat ve masraf bütçelerine indelicap ilâvesine meclisi idare mezundur.

Beşinci madde — Sevahili baîde ve karibede daîmî paso verilemez. Sevahili mütejavire için adedi iki yüzü tecavüz etmemek şartı ile meclisi idarenin tasdiki ile verilebilir.

Altıncı madde — Seyrisefain idaresinin 1927 senesi bütçe kanununun dördüncü maddesi ahkâmı 1928 senesinde de caridir.

Yedinci madde — Bu kanun 1 kânunusani 1928 tarihinden muteberdir.

Sekizinci madde — Bu kanunun ahkâmını icraya Ticaret Vekili memurdur.

4 Kânunuevvel 1927

Başvekil	Adliye Vekili
İsmet	Mahmut Esat
Müdafaai Milliye Vekili	Bahriye Vekâleti Vekili
Mustafa Abdülhalik	Mustafa Abdülhalik
Dahiliye Vekili	Hariciye Vekili
Şükrü Kaya	Doktor Tefvik Rüştü
Maliye Vekili	Maarif Vekili
Saraçoğlu Şükrü	Necati Beyfendi
	Hini imzada hasta
Nafia Vekili	Ziraat Vekili
Behiç	Mustafa Rahmi
	Sihhiye ve Muaveneti
Ticaret Vekâleti Vekili	İçtimaiye Vekili
Mustafa Rahmi	Doktor Refik

Bütçe Encümeninin Teklifi

Birinci madde — Seyrisefain idaresinin 1928 senesi masarifi için merbut (A) işaretli cetvelde gösterildiği veçhile 4 831 381 lira tahsisat ita kılınmıştır.

İkinci madde — Seyrisefain idaresinin 1928 senesi masarifine karşılık olan varidat merbut (B) işaretli cetvelde muharrer olduğu üzere 4 833 501 lira olarak tahmin edilmiştir.

Üçüncü madde — Seyrisefain idaresinin 1928 senesine devredilecek mevcudu ile senei mezkûrede tahakkuk edecek fazlai varidatını vapur mubayaasına ve antrepo ve rihtim ve iskeleler inşasına ve kilimli kömür şirketi hissei iştirakine sarfa meclis idaresi mezundur.

Dördüncü madde — Seyrisefain idaresinin 1927 bütçesinin altıncı maddesi ile istikrazına mezuniyet verilmiş olan beş milyon liranın 1927 senesinde istikraz edilen kısmı badetenzil bakiyesi için 1928 senesinde de madde mezkrü hükmü tatbik olunur. Ve bu suretle istikrazdan tahassul edecek mebalîğ bir taraftan 1928 varidat bütçesine irat kayıt ve diğer taraftan masraf bütçesinin altıncı sermaye işleri faslının birinci maddesine tahsisat olarak ilâve edilir.

Beşinci madde — Seyrisefain idaresinin 1928 senesi masraf bütçesinin geçen ve evvelki seneler dü-

yununa ait dördüncü ve beşinci fasıllarına mevzu mahassasat Muhasebei Umumiye kanunu ahkâmına tevfikân sarf olunur. Ancak 1927 ve daha evvelki seneler bütçelerinde karşılığı kalmayan mütehakkik düyunun 1928 senesine münhasır olmak üzere işbu fasıllara mevzu mahassasat tasarrufatından tesviyesi caizdir.

Altıncı madde — Aynen kabul olunmuştur.

Yedinci madde — Aynen kabul olunmuştur.

Sekizinci madde — Bu kanunun ahkâmını icraya Maliye ve Ticaret Vekilleri memurdur.

(A) CETVELİ - MASRAF BÜTÇESİ

1928 Senesi İçin

F. M.	Nevi Muhassasat	Hükümetçe teklif olunan	Encümence kabul olunan	Heyeti Umu- miyece kabul olunan
1	Maaşat			
1	Müdiri umumî maaş ve tahsisatı maktuası ile muavini maaşı	4 800	4 800	
2	İdarei merkeziye, fabrika ve ambar ve sevahili mütecavire ve bilumum merakip ve sefaini bahriye memurin ve müsdahdemini maaşatı	348 081	348 081	
3	Mütkaidîn ve eytam ve eramil maaşatı	5 000	5 000	
4	Tahsisatı fevkalâde	875 000	875 000	
	Fasıl Yekûnu	1 232 881	1 232 881	
2	Masarifat			
1	Acenteler aidat ve masarifatı ve klavuzluk ücret ve masarifi ve tahmil ve tahliye masarifi ve tazminat ve simsariye	268 500	268 500	
2	Vergi ve rûsum ve bedeli icar ve mukatıatı vakfiye eşya ve malzemei müstehlîke, kömür ve matbua ile tenvir ve teshin, tedavi, ilânat, reklam, kablo ve posta ve telgraf ve telefon esman ve masarif ve ücreti	1 446 000	1 446 000	
4	Bilumum inşaat ve tamirat ve tefrişat masarifi ve amele ücreti	564 000	564 000	
5	Harcırah ve yevmiye ve meclisi idare ücreti içtimaiyesi	20 000	20 000	
6	Mahakim ve deavi ücret ve masarifi	7 000	7 000	
7	Masarifi müteferrika ve mütenevvia	55 000	55 000	
8	Tahlisiye ve müsademe masarifi	15 000	15 000	
	Fasıl Yekûnu	2 598 500	2 598 500	

1928 Senesi İçin

F. M.	Nevi Muhassasat	Hükümetçe teklif olunan	Encümençe kabul olunan	Heyeti Umu- miyece kabul olunan
3	Reddiyat	2 000	2 000	
4	Geçen sene düyünü	221 000	120 000	
5	Eski seneler düyünü			
1	1339 senesi düyünü		11 000	
2	1340 senesi düyünü		20 000	
3	1341 senesi düyünü		30 000	
4	1926 senesi düyünü		40 000	
	Fasıl Yekûnu		101 000	
6	Sermaye işleri			
1	Merakıp ve sefaini bahriye mubayaat ve isticar esman ve masarifi	10 000	10 000	
2	İstikrazatın resülmal ve faizlerine tediyat	565 000	565 000	
3	Sigorta ücreti ve sermaye imha bedeli	40 000	40 000	
	Fasıl Yekûnu	615 000	615 000	
7	Mükâfatı nakdiye ve vefat eden müsdahdemin aileleriyle müstehakı tekaüt olmayıp da hizme- ti idareden çıkarılacaklar ikramiyesi	25 000	25 000	
8	İdare ve fabrika ikraz ve teavün ve tasarruf sandıkları sermayesi	10 000	10 000	
9	Zabitan ve mürettebatın işe bedeli ve masa- rifi	127 000	127 000	
10	Kilimli kömür madenleri şirketine hisse iştirak bakiyesi	2 120	0	
	Yekûnu Umumi	4 833 501	4 831 381	

(B) CETVELİ - VARİDAT BÜTÇESİ

1	Sevahlili baide hâsılatı		
1	Trabzon hattı	1 520 500	1 520 500
2	Bartın hattı	1	1
3	İstanbul - Mersin hattı	716 000	716 000
4	İstanbul - İzmir hattı	400 000	400 000
5	İzmir kadar Edremit ve Ayvalık hattı	83 000	83 000
6	Zuhurat, kömür vesaire nakliyatı	76 000	76 000
	Birinci Fasılın Yekûnu	2 795 501	2 795 501

1928 Senesi İçin

F. M.	Nevi Muhassasat	Hükümetçe teklif olunan	Encümençe kabul olunan	Heyeti Umu- miyece kabul olunan
2	Marmara havzası hâsılatı			
1	Mudanya hattı	109 200	109 200	
2	Bandırma hattı	228 800	228 800	
3	Karabiga hattı	140 400	140 400	
4	İzmit hattı	36 000	36 000	
	İkinci Faslın Yekûnu	514 500	514 500	
3	Sevahlı mütejavire hâsılatı			
1	Adalar hattı	370 000	370 000	
2	Kadıköy hattı	400 000	400 000	
3	Haydarpaşa hattı	315 000	315 000	
4	Anadolu hattı	75 000	75 000	
	Üçüncü Faslın Yekûnu	1 160 000	1 160 000	
4	Nakliyat ve sevkiyatı askeri hâsılatı	30 000	30 000	
5	Kılavuzluk ve römörkörüclük ücuratı hâsılatı	170 000	170 000	
6	Hâsılatı muhtelif			
1	Kahve ocakları hâsılatı	17 000	17 000	
2	Emakin bedeli icarı	22 000	22 000	
3	Varidatı müteferrika	62 600	62 600	
	Altıncı Faslın Yekûnu	101 600	101 600	
7	Kilimli kömür madenleri Türk Anonim Şirke- tinden alınacak hisse temettü ve faiz (Faiz)	12 000	12 000	
8	Antrepo hâsılatı	50 000	50 000	
	Yekûnu Umumi	4 833 501	4 833 501	

K A D R O

Neve Memuriyet	Adet	Maaş	Ücret
Müdiri umumî	1	150	150
Müdiri umumî muavini	1	100	
İstatistik Kalemi			
Ser memur	1	40	
Memur	1	25	
Memur	1	20	
Memur	1	15	
İdareî merkeziye, fabrikalar, ambarlar memurin ve müstahdemini			
Heyeti Teftişiye			
Sermüfettiş	1	60	
Müfettiş	2	40	
Müfettiş	1	25	
Müfettiş	1	20	
Muamelâtı Zatiye Şubesi			
Müdür	1	60	
Memur	2	20	
Memur	3	15	
Muhasebe Şubesi			
Müdür	1	80	
Müdür muavini	1	60	
Varidat Kısmı			
Kısım amiri	1	50	
Memur	1	17	
Memur	4	15	
Tabı ve Tevzi Kalemi			
Ser memur	1	25	
Memur	1	17	
Memur	4	15	
Masraf ve Bütçe Kısmı			
Kısım amiri	1	50	
Memur (1)	1	35	
Memur	1	20	
Memur	2	15	
Mutemet	1	30	
Evrak memuru	1	15	
Vezne			
Serveznedar	1	50	
Veznedar	1	30	
Veznedar	1	25	
Kâtip	1	17	
Tahsildar (2)	4	20	

(1) Hesabatı atıkanın tasfiye ve intacı ve Divan Mürakipliğine hesap itası ile de mükelleftir.

(2) Bir kemakâm kılavuz işlerine bakacak, diğeri takibi muamelât ile de meşgul olacaktır.

Neve Memuriyet	Adet	Maş	Ücret
Defteri Kebir Kısmı			
Kısım amiri	1	40	
Memur	1	25	
Memur	2	15	
Levazım Şubesi			
Müdür	1	80	
Müdür muavini	1	60	
Levazım Mubayaat Kısmı			
Kısım amiri	1	40	
Memur	1	35	
Memur	1	17	
Levazım Münakasat ve Müzayedat Kısmı			
Kısım amiri	1	40	
Memur	1	25	
Kamarot ve İaşe Kısmı			
Kısım amiri	1	45	
Memur	1	20	
Mütehasıs Kamarot ve Aşçı Muallimi (1)	3		600
Demirbaş Kısmı			
Memur	1	25	
Memur	1	15	
Evrak ve dosya memuru	1	15	
Kamara Memurları ve Kamarotlar			
Birinci sınıf kamara memurları	10	15	
İkinci sınıf kamara memurları	9	12	
Birinci sınıf kamarot	40	10	
İkinci sınıf kamarot	104	7	
Üçüncü sınıf kamarot	148	5	
Aşçı	8	15	
Aşçı	25	10	
Aşçı yamağı	18	5	
Levazım Ambarı			
Sermemur	1	40	
Sermemur muavini	1	30	
Memur	1	20	
Memur	1	17	
Ambarcı	4	12	
Kömür Ambarı			
Sermemur	1	40	
Sermemur muavini	1	20	
Tevzi memuru	2	15	
Ambarcı	2	12	

(1) Ceman altıyüz lira ücreti maktua ile istihdam olunacaktır.

Nevi Memuriyet	Adet	Maaş	Ücret
Daire Memurluğu			
Daire memuru	1	15	
Hademe	4	13	
Hademe	2	11	
Hademe	3	9	
Hademe	15	8	
Gece bekçisi	1	12	
Gece bekçisi	9	10	
Telefon memuru	1	15	
Telefon memuru	3	12	
Şoför (1)	1		
Şoför muavini	1		
İşletme ve Güverte Şubesi			
Müdür	1	80	
Müdür muavini	1	60	
Müdür muavini	1	50	
Başkâtip	1	45	
Amir	1	35	
Amir	1	30	
Cer memuru	1	30	
Kâtip	1	25	
Kâtip	2	20	
Kâtip	2	15	
Kılavuz muhasebe memuru	1		97,5
İzmir kılavuz mutemedi	1	35	
Tadat ve Tetkik Kalemi			
Sermemur	1	40	
Memur	10	15	
Memur	12	12	
Makine Şubesi			
Müdür	1	80	
Müdür muavini	1	60	
Makine müfettişi	1		120
Makine müfettişi	1		100
Başkâtip	1	45	
Kâtip	1	20	
Kâtip	1	15	
Fabrika Müdiriyeti			
Müdür	1	60	
Mütehasıs	1		500
Mühendis	3	50	
Ressam (1)	3		
Mimar	1	50	
Elektrik mühendisi	1	50	

(1) Yevmiye ile istihdam olunacaklardır.

(1) Ücretle istihdam olunacaktır.

Nevi Memuriyet	Adet	Maaş	Ücret
Muhasebe başmemuru	1	30	
Memur	2	17	
Memur	1	13	
Memur	1	15	
Mutemet	1	17	
Tahrirat Başmemuru	1	20	
Memur	1	15	
Fabrika mağazası sermemuru	1	25	
Memur	2	17	
Memur	1	15	
Tababet			
Sertabip	1	60	
Sertabip muavini	1		97,5
Sıhhiye memuru	2	12	
Tathirat memuru	1	15	
Tathirat memuru	1	12	
Tabip	9		70
Kimyager (1)	1		
İdare Avukatlığı			
Müşavir - Avukat	1		150
Avukat	1		120
Avukat	1		100
Kâtip	1	15	
Evrak Şubesi			
Müdür	1	60	
Başkâtip	1	40	
Memur	1	40	
Memur (2)	1	35	
Dosya memuru	1	20	
Muakkip	1	30	
Mütevitt	1	20	
Memur	1	15	
Mahzeni evrak memuru ve mukayyit	1	17	
Sermürettip	1		80
Refiki	1	45	
Sevahili Mütecavire Memurin ve Müsdahdemini Maaşatı			
Sermemur	1	30	
Sermemur muavini	1	20	
Abonman gişe memuru	1	12	
Abonman vesika memuru	1	11	
Torba memuru	1	10	

(1) Dört lira yevmiye ile istihdam olunacaktır.

(2) Tercümanlık vazifesini de ifa edeceklerdir.

Neve Memuriyet	Adet	Maaş	Ücret
İskeleler			
Sermemur	2	15	
Sermemur	1	14	
Sermemur	2	13	
Sermemur	1	12	
Birinci sınıf gişe memuru	6	12	
Birinci sınıf gişe memuru	1	14	
İkinci sınıf gişe memuru	24	11	
Yük memuru	6	11	
Kapı memuru	31	10	
Kapı memuru	7	11	
Çımacı	16	7	
Birinci sınıf mevki memuru	10	12	
İkinci sınıf mevki memuru	10	11	
İhtiyat gişe memuru	2	11	
İhtiyat mevki memuru	8	11	
İhtiyat kapı memuru	8	11	
Bilumum Merakip ve Sefaini Bahriye Memurin ve Müsdahdemini Güverte Kısmı			
Suvari	12	50	
Suvari	13	40	
Suvari	11	35	
Suvari	19	30	
Suvari	1	25	
Suvari	6	20	
İkinci kaptan	11	35	
İkinci kaptan	13	25	
İkinci kaptan	3	20	
Üçüncü kaptan	10	25	
Üçüncü kaptan	8	15	
Mülâzım kaptan	32	10	
Motor kaptanı	2	15	
Motor kaptanı	2	13	
Kâtip	9	30	
Kâtip	10	20	
Kâtip	4	15	
Kâtip muavini	20	13	
Güverte losturomosu	1	20	
Güverte losturomosu	46	12	
Marangoz	1	15	
Marangoz	8	8,5	
Serdümen	3	10	
Serdümen	77	8,5	
Ambarcı	55	8,5	
Tayfa	4	8,5	
Tayfa	278	6,10	
Su dubaları reisi	2	9	
Mavnalar reisi	20	9	

Neve Memuriyet	Adet	Maaş	Ücret
Makine Kısmı			
Başmakınist	12	50	
Başmakınist	14	40	
Başmakınist	9	35	
Başmakınist	19	30	
Başmakınist	1	25	
Başmakınist	5	20	
İkinci makınist	10	35	
İkinci makınist	20	25	
İkinci makınist	14	20	
İkinci makınist	1	15	
Üçüncü makınist	10	20	
Üçüncü makınist	12	15	
Dördüncü makınist	9	15	
Mülâzim makınist	18	10	
Motor makınisti	2	20	
Motor makınisti	1	15	
Motor makınisti	4	12	
Telsiz telgraf istasyon memuru	2	20	
Telsiz telgraf memuru	1	25	
Telsiz telgraf memuru	13	20	
Telsiz telgraf memuru	11	15	
Elektrik memuru	10	20	
Elektrik memuru	4	15	
Kazancı	9	12	
Makine losturomosu	44	12	
Vinçci	2	10	
Vinçci	95	8,5	
Yağcı	11	8,5	
Ateşçi	6	10	
Ateşçi	293	8,5	
Kömürcü	3	8,5	
Kömürcü	201	6,10	
Tahlisiye mütehassısı	1		200
Dalgıç	1	40	
Pilot	1	15	
Tahtelbahır demirci ustası	1	40	
Yekûn	2 271		

Sıra Numarası : 29

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE ÇEKOSLOVAKYA HÜKÜMETİ ARASINDA MÜNAKİT İKAMET MUKAVELENAMESİNİN TASDİKİ HAKKINDA (1/52) NUMARALI KANUN LÂYİHASI VE HARİCİYE ENCÜMENİ MAZBATASI

Türkiye Cumhuriyeti

Başvekâlet

10 . 12 . 1927

Muamelât Müdiriyeti

Adet : 6/5294

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Hükümetimizle Çekoslovakya Cumhuriyeti Hükümeti arasında münakit ikamet mukavelenamesinin tasdiki hakkında Hariciye Vekâleti Celilesince tanzim edilen ve İcra Vekilleri Heyetinin 4 Kânunuevvel 1927 tarihli içtimainda tezekkür ve Meclisi Âliye arzı tasvip olunan kanun lâyihası ile esbabı mucibe mazbatasının musaddak sureti leffen takdim olunmuştur.

Muktezasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyurulmasını rica eylerim efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı Mucibe

Türkiye ve Çekoslovakya Hükümeti Cumhuriyetleri tebaasının tarafeyn arazisinde meks ve ikametine mütedair olan vaziyeti hukukiyeleri ahkâmı mahsus ile tayin ve tespit olunmamış olmasından naşi hususu mezkûr beynelmilel meri ve cari ahkâm dairesinde idare ve idame edilmekte idi. Tarafeyn tebea ve aşhası hukukiyelerinin vaziyeti kanuniyeleriyle şeraiti ikamet ve münasebetlerini sabit ve müstakar ahkâma raptetmek maksadiyle hükümeteyn beyninde münakit 11 Teşrinievvel 1926 tarihli muhadenet muahedenamesine tevfikan akdine karar verdikleri ve hükümeteyn salâhiyetler murahhaslariyle yapılan müzakerat neticesinde 31 mayıs 1927 tarihinde tanzim ve imza edilen ve bir sureti mütercimesi leffen takdim kılınan ikamet mukavelenamesi ekser ahkâmı itibariyle Lozan muahedenamesine merbut ikamet mukavelenamesi ahkâmı ile tam bir müşabehet arz etmekte bulunduğu gibi işbu mukavelenamenin 3, 6, 9, 10 ncu maddeleri olarak tarafeyn Necalisi Teşriyesinin tasdikine iktiran etmiş bulunan Finlandiya Ticaret ve Seyrisefain muahedenamesinin 2, 5, 7, 10 ncu maddelerinin aynı olarak tespit kılınmıştır. İşbu mukavelenamenin dördüncü maddesinde kabul edilmiş bulunup tarafeyn tebaasının yekdiğeri ülkesinde icrayı sanat ve hizmet hususunda en ziyade mazharı müsaade millet muamelesinden müstefit olacağına dair olan ahkâmın Lozan'da 24 Temmuz 1923 tari-

hinde münakit ikamet mukavelenamesinin dördüncü maddesi mucibince muahedenamei mezkûreye vazitül-imza devletler tebaasına Türkiye Hükümeti tarafından tanınmış olan hukuku müktesebeye riayet hususunun Çekoslovakya tebaası lehinde iddiayı metalip için mabehilhticaç olamayacağı imza protokolunda tespit edilmiştir.

Bundan başka Lozan muahedenamesinin on ikinci maddesi ile Türkiye Hükümetinin kendi toprakları üzerinde teessüs eyleyen ve icrayı faaliyet eden düveli akide tebaası ile bunların emval, hukuk ve menafii ve düveli mezkûre kavanini mucibince müteşekkil ve Türkiye'de müesses veya icrayı faaliyet eden şirketler, filiyaller ve şubeler veya acentelere hali harpte olsa bile servetleri üzerinden istisnaî ifraz muamelesi tatbik edilmeyeceğini taahhüt eylemiş bulunduğu halde Çekoslovakya ikamet mukavelenamesine bu suretle ahkâmı takyidiye vaz edilmiş ve binaenaleyh hükümetimizin Çekoslovakya tebaa ve şirketleri hakkında bu sahadada serbestii harekâtının teminine muvafakat elvermiştir.

İşbu mukavelenamenin üçüncü maddesinde tarafeyn tebaasının kavanin ve nizamâtı mahalliyeye tevfikan her nevi emvali menkule ve gayrimenkuleyi iktisap ve teferrüğ edebilmek hakkı tarafı diğer ülkesinde kavanini müteallikasıyle muayyen olan hususat haricine inhisar ettirilme suretiyle Çekoslovak tebaasının fimabaat şehir ve kasaba haricinde emvali gayrimenkule iktisap edememesi hususu temin kılınmıştır.

Mezkûr mukavelenamenin ahkâmı sairesi Lozan ikamet mukavelenamesiyle Finlandiya ticaret ve seyrisefain muahedelerinin ahkâmı dairesinde tanzim kılınmış ve bu mukavelename Lozan ikamet mukavelenamesine nazaran daha ziyade lehimize ahkâmı ihtiva etmesi itibariyle hükümetimizin bazı sahalarda serbestii harekâtının teminine hadim bulunmuştur. Türkiye ve Çekoslovakya Cumhuriyetleri Arasında

Münakit İkamet Mukavelenamesi

Bir taraftan

Türkiye Cumhuriyeti Reisi

Ve diğer taraftan

Çekoslovakya Reisi,

Türk tebaasının Çekoslovakya'da ve Çekoslovak tebaasının Türkiye'de ikamet şartlarını tanzim etmek arzusuyla mütehassis olarak, Türkiye ve Çekoslovakya arasında münakit 11 teşrinievvel 1924 tarihli muahadenet muahedanamesine tevfikân, bir mukavelename akdine karar vermişler ve bu hususta mürâhhasları olmak üzere,

Türkiye Cumhuriyeti Reisi :

Sabık Ticaret Vekili, Gaziantep Mebusu Ali Cenani Bey ile, Hariciye Vekâleti Müsteşarı Ali Şevki Beyi;

Ve Çekoslovak Cumhuriyeti Reisi :

Çekoslovak Cumhuriyetinin mürâhhası fevkalâdesi ve Ankara Elçisi Müslü Miloskobri;

Tayin eylemişler ve müşarünileyhin, usulüne muvafık ve muteber görülen salâhiyetnamelerini badet-teati ahkâmı atıyeyi kararlaştırmışlardır :

Madde 1. — Tarafeyni akideynden her birinin tebaası diğerinin ülkesinde ikamet ve mekseylemek hakkını haiz olacaklar ve binaenaleyh memlekette mer'i kanunlar, nizamlar ve emirlere tevfiiki hareket ederek serbestçe gidip gelebilecek ve seyrüsefer edebileceklerdir.

Şurası mukarrerdir ki, işbu mukavelename ahkâmı tarafeyni akideynden herbirinin kendi memleketi dahiline muhacerete serbestçe müsaade veya bunu men etmek hakkına halel iras etmez.

Madde 2. — Tarafeyni akideynden her biri, kendi ülkesinde tarafı diğer tebaasının şahsa ait tedbirlerle gerek bir mahkeme hükmü neticesinde ve gerek zabıtai ahlâkiye, zabıtai sıhiye veya teseül hakkındaki kanunlar veya nizamnameler ve gerekse devletin dahilî veya haricî emniyetine müteallik esbapdan naşı, ikamet veya mekseylemelerini men etmek ve bunları bu esbaba binaen tart ve ihraç eylemek hakkını muhafaza eyler.

Tarafı diğer, tart ve ihraç edilen tebaasını ve bunların efradı ailesini salâhiyettar şebender tarafından tabiiyetleri tasdik edilmiş olduğu takdirde, her zaman yeniden kabul eylemeyi deruhde eyler;

Tart ve ihraç edilen eşhasın, tardeden taraf hududuna veya ırkâp limanına kadar nakilleri işbu taraf uhdesindedir.

Madde 3. — Tarafeyni akideynden her birinin tebaası tarafı diğer ülkesinde kavanini müteallikası ile muayyen olan hususat müstesna olmak üzere, her nevi emvali menkule ve gayrimenkuleyi memleketin kanunlar ve nizamnamelerine tevfiiki hareket ederek iktisap, temellük ve ferağ etmek hakkını, en ziyade

mazharı müsaade millet tebaası ile aynı şerait dahilinde haiz olacaklardır. Tebaai mezkûre, aynı şerait dahilinde bu emvali iştırâ bey, hibe, firağ, akdi nikâh, vasiyet, bilâvasiyet tevarüs suretleriyle veya suveri sairenin kâffesiyle tasarruf edebilirler.

Salifüzzikir, hususatın hiçbirisinde tebaai mezkûre mahalli tebaa için vaz eylemiş veya edilecek olanlardan başka veya daha yüksek harç, rüsum veya vergiye, her ne nam altında olursa olsun, tabi tutulmayacaklardır.

Madde 4. — Tarafeyni akideynden her birinin tebaası en ziyade mazharı müsaade millet tebaası ile aynı şerait tahtında tarafı diğer ülkesinde kavanin ve nizamâtı memlekete tevfiiki hareket ederek icrası tebaai mahalliyeye hasredilmemiş veya edilmeyecek olan her nevi sanayi ve ticareti icra ve kâffei hırfet ve herhangi bir mesleğe intisap eylemek hakkını haiz olacaklardır.

Madde 5. — Harafeyni akideynden her birinin tebaası tarafı diğer ülkesinde meks ve ikamet ve kezalik işbu ülkede her türlü ticaret, sanayi veya hırfet ve mesleği icra için tebaai mahalliyeden istiyfa olunanlardan başka veya daha yüksek her ne mahiyette olursa olsun, hiçbir vergi, resim veya harç tesviye etmiyeceklerdir.

Tarafeyni akideynden her birinin tebaası tarafı diğer ülkesinde şahısları, malları, hukuk ve menfaatleri ve emvali mezkûreyi iktisap ve temellük ve bunlardan intifa ve kezalik bunların ferağ, intikal ve tevarüsü hususlarında tebaai mahalliyeye tahmil edilebilecek olanlardan ve daha yüksek hiçbir harç, resim veya bilvasıta yahut bilâvasıta vergiye tabi tutulmayacaklardır.

Tebaai mezkûre mallarının bey'inden mütevellit esmanı ve aynen mallarını memlekette mer'i ahkâmı kanuniyenin kuyudu tahtında serbestçe ihraç etmeye bilhassa mezun olacaklar ve bu hususta tebaai mahalliye'nin tediye edeceğinden daha fazla tekâlif, rüsum ve aidata ecnebi sıfatıyla tabi tutulmayacaklardır.

Madde 6. — Tarafeyni akideynden birinin tebaası diğerinin ülkesinde, gerek berrî, bahrî veya havaî ordularda, gerekse millî muhafız veya milis kıtaatında hiçbir hizmeti askeriye ile mükellef olmayacakları gibi hizmeti askeriyenin yerine kaim olan hiçbir mecburiyet veya teklife dahi tabi tutulmayacaklardır.

Bunlar, tebaai mahalliyeye kanunen tahmil edileceklerden maada mükellefiyat ve istimvalâtı askeriyeye tabi olmayacaklardır.

Madde 7. — Tarafeyni akideynden her birinin tebaasının tarafı diğer ülkesindeki emvali, ancak menafii umumiyeye müteallik esbabı kanuniye dolayısıyla ve tebaai mahalliye ile müsavi surette muamele görerek istimlak olunabilecektir.

Madde 8. — Merkez idaresi tarafeyni akideynden birinin ülkesinde bulunan ve memleketi mezkûre kavanini mucibince orada teessüs etmiş olan ticarî şirketler «Sinaî, malî şirketlerle sigorta, muvasalat ve nakliyat şirketleri de dahildir» tarafı diğer ülkesinde kanunî tanınacaklar ve işbu memlekette gerek ikamei dava ve gerek def'i dava için huzuru mahakimde ispatı vücut ile müdafaa edilebileceklerdir.

Mezkûr şirketlerin diğer tarafı akit ülkesinde icrayı faaliyetine cevaz keyfiyeti işbu ülkede mer'i olan veya olacak bulunan kavanin ve ahkâm ile tanzim kılınacaktır.

Balâdaki ikinci fıkra mucibince işleyen mezkûr şirketler tarafı diğer ülkesinde sinaî veya ticarî işlerinin icrası için millî şirketlerden cibayet edilenlerden ne başka ve ne daha yüksek tekâlif ve rûsum tesviye etmiyeceklerdir.

Bu şirketler, mütekabiliyet şartı ile ve kavanini memlekete tebaiyet ederek her nevi emvali menkuleyi ve kezaîk şirketin işlemesine muktazi emvali gayrimenkuleyi iktisap edebileceklerdir. Bu takdirde iktisap keyfiyeti, şirketin esas gayesi olmamak mukarrerdir.

Şu cihet derkârdır ki yukarıda zikrolunan ahkâm, tarafeyni akideynden birinin ülkesinde herhangi bir ecebî şirketin tabî olduğu veya olabileceği kayıt ve kabul harçlarına halel iras etmez.

Madde 9. — Tarafeyni akideynden her birinin tebaası diğerinin ülkesinde şahıslarının ve mallarının himaye kanuniye ve adliyesine müteallik kâffeî hususatta aynıyle tebaai mahalliye muamelesinden müstefit olacaklardır.

Binaenaleyh, mehakime serbestçe ve kolaylıkla müracaat ederek, aynıyle tebaai mahalliyeye ait şerait altında hakkı mürafaalarını istimal edebileceklerdir. Şu kayıt ile ki, masarifi muhakemeyi müemmen kefalet akçasına ve meccani müzahareti adliyyeye müteallik olan ahkâm bu mesailin iki memleket arasında akdedilecek bir mukavele mahsusa ile tanzimine kadar kavanini mahalliye ile hal ve hasmedilecektir.

Madde 10. — Şu cihet takarrür etmiştir ki tarafeyni akideynden hiç biri diğer tarafı akit tebaa ve şirketlerine kendisince bahşedilmiş olanlardan başka veya daha vasi hukuku kendi tebaa ve şirketleri le-

hinde talep etmek için işbu mukavelenamede zikrolunan en ziyade mazharı müsaade millet kaydından münbais menfaati medarı ihticaç tutamayacaktır.

Madde 11. — İşbu mukavelename, nushu musad-dakasının teatisi tarihinden bir ay sonra mevkii mer'iyete girecek ve üç sene müddeti haiz olacaktır.

Mezkûr devrenin hitamından lâakal altı ay evvel mukavelename tarafeyni akideynden biri veya diğeri tarafından feshedildiği takdirde, fesholuncuya kadar muteber kalacaktır. Ancak işbu fesih, altı aylık bir mühletin hitamından sonra hükmünü icra edebilir.

İşbu mukavelename tasdik edilecek ve nüsha musaddakası mümkün olduğu kadar sür'atle Prag'da teati kılınacaktır.

Tasdiklenilmekal tarafeyn mürâhhasları işbu mukavelenameyi imza ve tahtim eylediler.

Ankara'da iki nüsha olmak üzere 31 mart 1927 tarihinde tanzim kılınmıştır.

İmza Mazbatası

İşbu mukavelename vaz'ı imza olunduğu esnada Çekoslovakya Hükümeti mürâhhası Hükümeti metbusası namına beyan ederki : İşbu mukavelenamenin dördüncü maddesinde mezkûr en ziyade mazharı müsaade millet kaydından münbais menfaat Lozan'da 24 temmuz 1923 tarihinde münakit ikamet mukavelenamesinin dördüncü maddesi mucibince muahedei mezkûreyi imzalamış olan devletler tebaasına Türkiye tarafından tanınmış olan hukuku müktesebeye riayet hususâtında Çekoslovak tebaası lehinde iddiayı metalip için mahelihticaç olamayacaktır.

İşbu mazbata bugün imzalanmış olan mukavelenamenin cüz'ü lâyenfeki olup onunla aynı zamanda mevkii mer'iyete girecektir.

TBMM

Hariciye Encümeni 18 . 12 . 1927

3 Karar Numarası

Hariciye Encümeni Mazbatası

Riyaseti Celileyne

Türkiye Cumhuriyeti ile Çekoslovakya Hükümeti arasında mün'akit ikamet mukavelenamesinin tasdiki hakkında olup Başvekâleti celileden mevрут ve encümenimize muhavvel lâyihai kanuniye Hariciye Vekili Tefvîk Rüştü Beyin huzuriyle müzakere ve tetkik olundu.

Hükümet esbabı mucibe mazbatası esas itibariyle Encümenimizce muvafık ve mukavelename münderecatı devletin bu hususta tatbik etmekte olduğu umumî

esaslara mutabık görüldüğünden maddelerde bir gûna tadilat yapılmıyarak aynen kabul edilmiştir. Berayı tasdik Heyeti Umumiyyeye berayı arz Riyaseti Celiyyeye takdim kılındı.

Reis Namına

M. Cemil

Kâtip

Zeki Mesut

Aza

Aza

Mazbata Muharriri

Aza

Aza

Aza

Doktor İbrahim Taliğ

Aza

Bekir Lutfi

Türkiye Cumhuriyeti ile Çekoslovakya Cumhuriyeti Arasında Munakit İkamet Mukavelenamesinin Tasdikine Mütedair Kanun

Madde 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Çekoslovakya Cumhuriyeti arasında 1927 senesi mayısın otuz birinci günü Ankara'da akıt ve imza olunan ikamet mukavelenamesi kabul ve tasdik olunmuştur.

Madde 2. — İşbu mukavelenamenin icrayı ahkâmına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

4 Kânunuevvel 1927

Başvekil

İsmet

Müdafaai Milliye Vekili

Mustafa Abdülhalik

Dahiliye Vekili

Şükrü Kaya

imza esnasında hastadır.

Maliye Vekili

Saraçoğlu Şükrü

Nafia Vekili

Behiç

İcra Vekâleti Vekili

Mustafa Rahmi

Adliye Vekili

Mahmut Esat

Bahriye Vekâleti Vekili

Mustafa Abdülhalik

Hariciye Vekili

Tevfik Rüştü Beyefendi

Maarif Vekili

Mustafa Necati

Ziraat Vekili

Mustafa Rahmi

Sıhhiye ve Muaveneti

İçtimaiye Vekili

Doktor Refik